

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU CENA 20 Kč SOLIDÁRNÍ CENA 25 Kč ČÍSLO 33

Nebudeme platit za vaši krizi!

„Okupační stávka je efektivní: je velice viditelná a zabraňuje zaměstnavateli v přístupu do fabriky, ke strojům a do kanceláří,“ varuje své čtenáře Financial Times, britský deník pro podnikatele. Úspěšné okupační stávky proběhly ve Spojených státech, Francii, Británii i Polsku. Zde fabrika subdodavatele Fordu Visteon v anglickém Enfieldu.

Praha - Hradčanské náměstí - 16. květen 2009 - 13 hodin

Zabraňme zneužití krize

DEMONSTRACE

Hrozí:

- ✓ Drastické omezení práv zaměstnanců
- ✓ Zneužívání propouštění a snižování mezd
- ✓ Živofení v nezaměstnanosti
- ✓ Znehodnocení důchodů

www.esondy.cz www.cmkos.cz

Podpořme demonstraci odborů 16. května

Co stojí za prasečí chřipkou? str. 6

Rwanda: mýty a skutečnost str. 12

1. máj: hudbou proti rasismu

1. května se uskutečnil v areálu Fun Island na Císařské louce již druhý ročník festivalu proti rasismu pořádaný Antifašistickou akcí. Jedná se o jedinečnou akci spojující nekomerční zábavu s politickou angažovaností a osvětou.

Na dvou pódiích vystoupilo celkem 12 interpretů hrajících převážně hardcore/punk či hip-hop. Mezi hlavní hvězdy patřili bezesporu PSH (hip hop ČR), La Fraction (Francie), Envy (Japonsko) a Propagandhi (Kanada). V zadní části areálu byla řada stánků s anarchistickými materiály a také „Politický stan bez politiků“ s řadou přednášek a workshopů o aktuálních sociálních tématech. Návštěvníci dále mohli shlédnout upravenou verzi výstavy Oběti neonacismu po roce 1989 v ČR nebo informační panely o

antifašistické praxi. Své stánky na festivalu zde měly i spřízněné organizace Antify - Československá anarchistická federace, Anarchofeministická skupina, Kolektivně proti kapitálu, Food not Bombs, kolektiv Krtkovy kolony, časopisy A-kostra a Bloody Mary apod.

Počet návštěvníků festivalu se odhaduje na 8000 osob. Vedle punkáčů zde byli k zahlédnutí i technoři, hiphopeři, hippies, emo atd. Na akci však zavítala i řada „normálních lidí“, dokonce i matky s dětmi a důchodci. Festival se tak proměnil ve velkou manifestaci odhodlání mnoha lidí napříč společenskými skupinami bojovat proti rasismu a fašismu.

PETR DVOŘÁK

Vzkaz pro Obamu, že radar nechcem

O návštěvě Baracka Obamy bylo napsáno již mnoho. Ovšem málo článků se věnovalo aktivitám namířeným proti radarové základně v ČR. Socialistická Solidarita, které se akcí Ne základnám pravidelně účastní, nemohla na nedělní demonstraci chybět.

Neděle „začala“ projevem Baracka Obamy, který se protiraketového systému zcela nevzdal, dokud nebude vyřešena situace okolo Severní Koreje a jeho jaderného programu. Tímto svým projevem prezident pohřbil naděje části obyvatel ČR, kteří doufali, že systém zavrhne úplně a plánovaná demonstrace bude poslední tečkou za bojem proti radaru.

Již půl hodiny před demonstrací se na Václavském náměstí začali shlukovat desítky lidí u sochy Svatého Václava. Demonstrace začala v rychlém rytmu díky skupině CarabenMC. Náladu kterou se mu podařilo vytvořit, nezkažili ani policejní těžkooděnci, kteří po začátku demonstrace zahradili cestu do Legerovi ulice. Odtud měl pochod původně pokračovat ke Kongresovému centru, dokud nebyl zakázán úřednickou a politickou zvlášť.

Demonstrace pokračovala projevy významných osobností z politiky i kultury. Zdeňka Trošky, Erazima Koháka, Jana Neorala, Jana Tamáše, europoslance Jaromíra Kohlíčka, Daniela Solise - člena Demokratické strany Zelených, poslankyně Gabriely Ka-

lábkové a novináře Štěpána Kotrby. Dalšími řečníky byli tiskový mluvčí iniciativy Ne základnám – Jan Májiček a Jana Glivická. Poslední kulturní událostí bylo vystoupení člena skupiny Dragon.

Přestože magistrát pochod Legerovou ulicí zakázal, dohodli se organizátoři demonstrace s policií na nové trase, která vedla dlouhou oklikou, ale přece jenom ke Kongresovému centru. Pochod k němu došel až okolo šesté hodiny, tedy v době, kdy už Kongresové centrum bylo vyprázdněné.

Silné odhodlání účastníků dojít až ke Kongresovému centru bylo zcela klíčové pro celý její průběh. Lidé zcela odmítli jakékoliv omezování svých svobod. Demonstrace probíhala klidně, ne však odevzdaně. Neuchylovali se ke konfliktům a vše řešili zcela rozumně a ani na okamžik se nevzdálili od svého hlavního cíle. Nebáli se velkého počtu policistů a svým jednáním jim dali najevo, že si přejí poklidný pochod, zároveň však i to, že možností je mnohem více. Za toto uvědomění patří všem účastníkům velký dík.

Nyní je však důležité nenechat se ukolébat pádem proradové vlády. Je třeba dále ukazovat, že oněch 70% lidí není pouhé číslo, ale skutečná síla, se kterou musí počítat každá budoucí vláda.

FILIP MOLNÁR

Společně proti nacistům

„Jsme lidi.“ Toto a další hesla, odsuzující aktivity neonacistů a fašistů, zaznívala na nedělní demonstraci proti neonacismu v pražském Karlíně, které se účastnilo asi 400 lidí. Akci svolalo občanské sdružení Romea jako řetězovou demonstraci, kdy obdobné akce probíhaly ve stejnou dobu i v dalších městech České republiky a v kanadském Torontu. Romea a Romové v této akci však nezůstali osamoceni, získali podporu i jiných organizací (za všechny např. Amnesty International) a jednotlivců, kteří si uvědomují, že se zde nejedná o konflikt neonacisté kontra Romové, nýbrž o konflikt neonacisté kontra všichni, kteří nehodlají přihlížet jejich aktivitám. To se projevilo jednak v různorodosti účastníků, jednak v pestrém spektru řečníků. Zde bych zmínil Erazima Koháka, který situaci v ČR přirovnal k situaci, která byla ještě nedávno v USA, kdy si nikdo nedokázal představit černého prezidenta a dnes je na tomto postu Barack Obama. Snad se to povede i u nás, co se Romů týče. Samozřejmě nemohu opominout romské řečníky/ce jako například Jarmilu Balážovou, která ve svém příspěvku zmínila, že současná vysoká aktivita neonacistů souvisí s nadcházejícími volbami do evropského parlamentu,

kde chtějí dosáhnout slušného výsledku a tím i financí na jejich činnost. Promluvil zde také Karel Sidon, který jednak vyzdvihl pozitivum účasti bílých, jednak projevil lítost nad neúčastí politiků. To nebyla až tak úplně pravda, neboť zde mluvila Jiřina Šiklová a přítomna byla i Kateřina Jacques a Karel Schwarzenberg. To by se i mohlo tvářit sympaticky, pokud by se člověk mohl domnívat, že to „myslí upřímně“. Upřímnost naopak jasně projevily obě parlamentní „levicové“ strany, které tato akce nechala dokonale chladnými (alespoň v Praze určitě). Nicméně dost skutečného i neuskutečného divadla volených zástupců lidí, tedy i Romů. Konec konců, demonstraci tvoří především její účastníci a jak se dalo předpokládat, největší chuť po aktivitě byla patrná právě z těchto řad. Škoda jen, že organizátoři akci ukončili právě v momentě, kdy tato chuť dostala průchod, a jeden z účastníků se chtěl chopit mikrofону. Organizátoři tento průchod ukončením uzavřeli. Nicméně celá akce ukázala, že je zde potenciál pro boj proti neonacismu a dala jasný vzkaz: náckové, táhněte.

MICHAL ŠIMÚNEK

Policie v Ústí opět kryla neonacisty

18. dubna uspořádali neonacisté z hnutí Autonomní nacionalisté smuteční pochod v Ústí nad Labem pod záminkou uctění památky obětí spojeneckého bombardování z roku 1945. Iniciativa Studenti proti rasismu společně s dalšími organizacemi a jednotlivci zorganizovala pokojnou protiakci, která však nakonec skončila policejním zásahem.

Akce neonacistů byla avizována dlouho dopředu. Místní založili iniciativu „V Ústí neonacisty nechceme“, které se vzápětí chopil Člověk v tísni. Tato iniciativa uspořádala tři dny před ohlášeným pochodem koncert na Mírovém náměstí, kde vystoupil mimo jiné ministr Michael Kocáb se svým pražským výběrem. Na 18. dubna se rozhodli „nechat jako vzkaz neonacistům prázdné ulice“.

Naše iniciativa byla nicméně odhodlána uspořádat přímou protiakci i na vlastní pěst. 18. dubna po poledni jsme tedy vyrazili zájezdovým autobusem v počtu 25 osob směr Ústí. Při policejní prohlídce nám byli zabaveny tyče na transparenty a spreje. Kolem čtvrté hodiny jsme dorazili do města a vydali se po trase nahlášeného neonacistického pochodu. U hospody Maha4all na rohu Masarykovy a Londýnské ulice jsme narazili na dav asi 150 antifašistů, většinou místní alternativní mládeže. Připojili jsme se k nim a vyčkávali na příchod neonacistů, kteří tudy měli kolem půl deváté procházet.

Jelikož sezení v hospodě či před ní bylo některým již dlouhé, část z nás se rozhodla vyrazit na menší obhlídku terénu. Kolem šesté jsme se vydali v počtu asi 15 osob po trase neonacistického pochodu.

Asi o sto metrů dál jsme se potkali se skupinou asi 10 neonacistů, kteří měli očividnou chuť se poprat. Jednomu z nás jen tak mimochodem vyrazili z ruky piket. Hrozící fyzická konfrontace byla zažehnána

proti společnému nepříteli nás všechny sjednotil!

Pomalou se stmívalo a atmosféra v ulicích začala houstnout. Na kruhový objezd, u nějž jsme stáli, postupně přijížděli další policejní posily a před ná-

že se pochod blíží. V tu chvíli se hradba těžkooděnců začala najednou sunout proti nám. Někteří demonstranti byli sraženi k zemi a zmláceni obušky. Vzápětí explodovala řada rozbušek. Naše řady se roztrhly a mnozí se dali na ústup.

Policejní nás vytlačila asi o 200 metrů dál. Anarchisté provokovali těžkooděnce skandováním hesel. Velitel nám oznamoval, že akce skončila a máme se pokojně rozejít do svých domovů. V opačném případě vyhrožoval použitím vodního děla. Vzhledem k tomu, že naše šance se znovu zformovat byly mizivé a po ledové sprše nikdo z nás stej-

bleskovým zásahem policie. Po tomto incidentu jsme usoudili, že pokračovat ve výpravě nemá smysl a rozhodli jsme se pro návrat.

Během odpoledne se dav před hospodou asi zdvojnásobil na 250 až 300 lidí a postupně jsme se roztáhli do ústí Masarykovy ulice. Na zábradlí jsme vyvěsili transparenty „Studenti proti rasismu“, „Neznásilňujte historii!“ a „Proti fašismu všemi prostředky“. Dále vlajka Mezinárodní unie socialistické mládeže (IUSY), Antifašistické akce a transparent „Gegen Nazis!“ s Leninem a několik piketů naší iniciativy. To všechno v podivuhodné symbióze. Odpor

mi se zformovala silná hradba těžkooděnců. Celkem bylo ten den ve městě nesmyslných 1250 policistů, z toho 750 těžkooděnců. Kolem sedmé dorazilo i vodní dělo. Policisté nás evidentně považovali za náramně nebezpečné! Velitel zásahu nás megafonem neustále vyzýval, abychom „svůj názor vyjádřili nenásilně“. Z naší strany došlo k ujišťování, že nemáme v úmyslu sáhnout k násilí a že naším nepřítelem není policie, ale neonacisté. Bohužel, mylili jsme se!

Akce nácků na Mírovém náměstí začala s hodinovým zpožděním, neboť údajně čekali na autobus z Německa. Kolem deváté se roznesla zpráva,

ně netoužil, jsme se „rozpustili“. Policie nám však ještě déle než půl hodiny znemožňovala návrat k hospodě, kde si mnozí z nás nechali věci. Několik našich aktivistů odneslo zásah modřinami a popáleninami od rozbušek. Bohužel se však odmlítli nechat na místě ošetřit. Dva demonstranti z řad místních anarchistů byli zatčeni. Před jedenáctou pro nás přijel autobus a vyrazili jsme na cestu do Prahy.

Údlosti toho dne ve mně zanechali hluboký pocit bezmoci, nenávisti a odporu. Jak je možné, že šedesát let po pádu Třetí říše můžou Hitlerovi pohrobci naprosto legálně pochodovat ulicemi našich měst,

Přidejte se k Studentům proti rasismu

Vadí ti současný nárůst rasistických hnutí a jejich aktivit? // vadí ti šíření jejich nenávistného štvání na internetu i v ulicích? // vadí ti hledání obětí beránek a pokusy o pogromy? Potom se přidej k Studentům proti rasismu.

www.protirasismu.net

info@protirasismu.net

zatímco jejich odpůrce policie rozhánil jako dobytek! Můžeme se zaručit, že z naší strany k žádné provokaci nedošlo. Pokud tedy policisté nepovažovali za provokaci skandování hesel „Žádný prostor nacismu“, „Fašisti neprojdou“, „No pasaran“ apod. Ostatně megafon, který přivezli členové Mladých sociálních demokratů, se stal prvním cílem útoku těžkooděnců. Některá média mluvila o hozených pivních lahvičkách, ale nikdo z nás nic takového nezpůsobil. Dle našeho názoru byl zásah policie naprosto bezdůvodný, což jsme také tlumočili ve stížnosti zaslané ministru Langerovi 21. dubna.

Přes její násilné ukončení považují demonstraci za

úspěch. Neonacistického pochodu se dle většiny zdrojů zúčastnilo 300 osob, přičemž původně avizovali 500 účastníků z ČR a několik set dalších ze zahraničí.

Naše protiakce byla přibližně stejně velká. Jak jsem již zmínil, jednalo se o velice různorodou společnost. Vedle členů Iniciativy a levicových organizací jako SocSol, SOP a Mladí sociální demokraté tu stáli místní anarchisté a punkáči (dorazila i menší výprava z Teplic). Avšak většinu účastníků tvořili „obyčejní“ ústečtí občané různé barvy pleti, mezi nimi řada důchodců (možná dokonce pamětníků bombardování) i matek s kočárky, profesori a studenti Ústecké univerzity, zaměstnanci míst-

ního Národního památkového ústavu atd. Přesto o nás ve většině médií psali jako o „anarchistech“ či „levicových radikálech“. Jméno iniciativy se objevilo pouze na jednom internetovém serveru.

Krátce po návratu z Ústí nás zastihla smutná zpráva o útoku na romskou rodinu ve Vítkově u Opavy, při němž utrpěla těžké popáleniny dvouletá holčička. V souvislosti s prohlubující se hospodářskou krizí lze předpokládat, že podobné případy budou stále častější. Romové v krizových lokalitách si to dobře uvědomují a začínají sami vytvářet organizovanou domobranu. Ukázalo se to např. při výpravě neonacistů do ústecké čtvrti Předlice krátce před pochodem 18. dubna,

kde je přivítalo asi 200 příslušníků militantní romské platformy Gipsy Radical. Pouze brzký policejní zásah uchránil nácky před pořádným výpraskem. Podobná situace se opakovala 25. dubna v Krupce na Teplicku a 3. května v Chomutově.

Naše iniciativa tyto projevy spontánního antifašistického odporu samozřejmě vítá a podporuje. Věříme totiž, že neonacisty může porazit jediné masové hnutí zdola tvořené příslušníky ohrožených menšin, radikálními antifašisty a alternativní mládeží. Vyzýváme proto všechny antifašisticky smýšlející jednotlivce i organizace ke spolupráci! Pomozte nám takové hnutí vybudovat!

PETR DVOŘÁK

Manifestace 16.května:

Odbory, neoliberalismus a co dál

16. května bude Praha jedním ze 4 evropských měst, kde proběhnou demonstrace svolané Evropskou konfederací odborů (ETUC) za jiné řešení krize, než to, které nabízí vlády jednotlivých zemí a Evropská komise. Děje se tak zhruba rok poté, co svět zasáhla finanční a hospodářská krize, na kterou evropské odbory reagovaly rozdílně a nekoordinovaně. Je určitě uvítání hodné, že ETUC se rozhodla navrhnout a realizovat společné evropské demonstrace, nicméně není možné nevidět pochybnosti nad způsobem akce, programem a celkovou vizí demonstrací.

Pochybnosti vyvolává mobilizační plakáty a materiály ČMKOS, kterými české odbory zvou na demonstraci. Hlavním mobilizačním heslem je vyjádření nesouhlasu vůči úpravám zákoníku práce, které navrhl dnes již bývalý ministr práce a sociálních věcí, Petr Nečas. Tyto návrhy nejsou veřejnosti dosti známé, nebyly ani projednány dnes již neexistující Topolánkovou vládou, a tudíž nejsou na pořadu dne ani ve sněmovně ani v senátu. Odbory správně poukazují na mýtus, že český trh práce je málo flexibilní (statistiky Eu-

rostatu ukazují, že propuštění zaměstnance v ČR je méně nákladné a složitější než v drtivé většině zemí EU), a že flexibilita se v jiných zemích stala synonymem pro nejistotu, snižování práv, a oklešťování sociálního státu. Je ovšem poněkud kuriózní, že odbory zvou na demonstraci proti neschváleným návrhům ministra již padlé vlády, když v poslanecké sněmovně pokračují plnou parou jiné, „proti krizové“, plány, které vyvolávají velké pochybnosti a obavy. Jde především o plán z dílny ODS na snížení sociál-

ních odvodů, které má sloužit k snížení ceny práce v ČR. Snížení odvodů tudíž nepůjde zaměstnancům do čistého platu, ale jen sníží náklady zaměstnavatelům. Odbory ještě v únoru a březnu verbálně brojily proti těmto návrhům, které podkopávají příjmovou stránku sociálního a důchodového pojištění, které jsou v současnosti v plusu. Je průzračné, že pravice chce snížit příjmy, aby se důchodový a sociální systém dostal do ztráty, a tím vyvolat zdání nutnosti reformy a privatizace důchodového a sociálního systému. Proti návrhům se také stavila

polánkovy vlády ČSSD, která je ale bude tolerovat v rámci protikrizového plánu výměnou za zavedení šrotovného. Platí snad toto příměří i pro ČMKOS?

Zneužívání krize nejsou jen nápady Petra Nečase, které mají velice mlhavou budoucnost. Zneužívání krize a jejich dopadů je něco, co se děje dennodenně, a s čím je konfrontován téměř každý. Je to především tůžba o práci, o příjem, o bydlení, o výši důchodu, či o zachování práv všech druhů. V posledních měsících narostla v skutku raketově nezaměstnanost, která pravděpodobně dosáh-

Solidarita je Váš časopis!

- * každý měsíc už více jak dva roky alternativní zprávy z domova i ze světa
- * reportáže z demonstrací, protestů a stávek
- * antikapitalistická teorie a analýzy

Předplatte si Solidaritu a dostáváte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

ne hranice 10%, firmy zmrazují či snižují platy, pravice se snaží prosadit opatření, která podřívají ještě více daňovou progresi a příjmy státu, a vlády nákladně zachraňují banky a podniky s následným zadlužením, které zaplatí hlavně nízko a středně příjmové vrstvy, čímž socializují ztráty. Je tedy podivuhodné, že ČMKOS skoro ignoruje tyto jevy a nesnaží se prosadit skrz mobilizaci alternativní návrhy, které by zajistily jistotu pracovních míst, platů a bydlení, tedy těch záležitostí, které nejvíce trápí zaměstnance.

Bohužel i na evropské úrovni se odborářské centrály zdají poněkud zamrzlé. V Evropě vidíme celou řadu místních bojů za zachování pracovních míst, proti delokalizaci, snižování platů či oklešťování práv. Např. v Británii byla velká demonstrace proti G-20, několik závodů bylo obsazeno dělníky, aby se zamezilo jejich delokalizaci, ve Francii, Řecku a Itálii byly mohutné demonstrace i generální stávky, a celkově lze v Evropě vidět množství bojů na místní a regionální úrovni. Těmto bojům ale často chybí viditelnost (pokud si ji nevybudou, jako v případě zadržení manažerů ve Francii), koordinace, širší podpora a vize, což omezuje jejich efektivitu. Konfederace, ať státní či evropské, ale právě tady chybí, ačkoliv zrovna spojuvat, vytvářet zázemí a viditelnost úsilí zaměstnanců je jejich hlavním úkolem. Naopak mnohé konfederace mluví a přemýšlí jak zachovat sociální smír, který byl a je dlouhodobě neprospěšný pro zaměstnance a pracující.

Jak přiznávají samotné odborové svazy, od 90. let stagnují platy, či stoupají hodně pod růstem produktivity práce (viz. Česká republika), mnohá práva se omezila či zprivatizo-

me (a jak jsme již několikrát ukázali na těchto stránkách) jak pravicový způsob, tak sociálnědemokratický způsob (ne) vládnutí ekonomik nedokázal odpovědět na klíčové otázky

ních 20. let zasažen nejméně desítkou krizí mezinárodního charakteru a dvěma až třemi krizemi globálního charakteru.

Z tohoto úhlu pohledu mohou mít odbory důležitou roli, pokud dokážou kriticky zhodnotit svoje působení za posledních 20 až 25 let, které nepřineslo kýžené výsledky. Pokud odbory dokážou znovu radikálně a konfliktně zastupovat práva zaměstnanců a všech pracujících, pokud se dokážou podívat na výzvy a problémy budoucnosti a pokud se dokážou dívat nezaufatě na hranice a

vala, odborová přítomnost v soukromém sektoru je dlouhodobě na ústupu a rozšířila se flexibilizace. Tyto zásadní uzly ukazují jak tripartitní model vyjednávání a důraz na sociální smír postupně opotřebovávají mzdy, efektivitu odborů a práva všech. Pokud dnes mluvíme o krizi, či zhroutil neoliberalismu, není možné nemluvit i o zhroutil forem vztahu mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, který neoliberalismus vytvořil, a který evropské odbory do značné míry převzaly. Není divu, že tyto vztahy byly nevyvážené a tíhlo na stranu svých tvůrců. Evropské odborové konfederace zůstávají ale vůči těmto poznámkám hluché a slepé.

Evropské demonstrace svolané na polovinu května podporují aktivně, a vyzývám i ostatní k podpoře. Je to ale podpora velice kritická. Kritická k programové platformě, která je nejasná, neodpovídající na potřeby a obavy zaměstnanců, a zmatená. Podpora je kritická i ke způsobu akce (přišla pozdě) a k pozadí, ve kterém se tvořila. Dnes vidí-

současnosti a blízké minulosti a nedokáže ani navrhnout řešení krize, ve které se svíjí dnešní kapitalistická ekonomika. To se bohužel týká i důležitých odborových konfederací, které se musí vyrovnat s nelichotivými výsledky svých aktivit za posledních 20 let a snažit se odpovědět na dnešní situaci. Žádná z dnešních politických, odborových a společenských sil nemá v kapse řešení dnešní situace. Je však na nejvyšší aktuální hledání a prosazení jiného ekonomického modelu, alternativního jak kapitalismu, tak takzvanému reálnému socialismu, který by dokázal odpovědět na nevyřešené otázky současné evropské i světové společnosti. Jde o různé typy krizí, kterým budeme v budoucnosti čelit (krize ekologická, energetická, demografická, hospodářská), jde o války, o přerozdělení bohatství, o vytvoření stabilnějšího a spravedlivějšího ekonomického modelu s vědomím, že ten současný nedokáže najít dlouhodobou odpověď na již zmíněné otázky, a byl za posled-

strukturální nedostatky kapitalistické ekonomiky, mohou se stát silnější a efektivnější. Odbory se mohou stát jednou z laboratorů společenské přeměny. V evropském odborovém hnutí již dnes vidíme svazy či organizované struktury odborářů, které si tyto otázky kladou a snaží se na ně odpovědět. Jak již bylo řečeno, dnes nemá nikdo řešení v ruce. Nicméně již dnes existuje celá řada zajímavých návrhů či fungujících praktik, které sice ještě nejsou dostatečné pro celkovou přeměnu, ale ukazují, že alternativy jsou možné. Odbory se mohou stát jeden z důležitých pilířů vytváření jiné společnosti zdola, jak se o to pokusila i v nedávné minulosti mnohá hnutí, ať již myšlenkově či organizačně. Jde tedy o to vytvořit, a v České republice obzvlášť, síť organizací a jednotlivců, která by našla společnou vůli hledat alternativní řešení současné krize s respektem vůči autonomii jednotlivých organizací.

JAKUB HORNÁČEK

Co stojí za prasečí chřipkou?

Titulky jsou apokalyptické – hrozí, že nová vlna prasečí chřipky zachvátí celý svět. Nový virus se nyní vyskytl už v 18 zemích a v šesti z nich se potvrdil přenos nemoci z člověka na člověka. Starosti jsou proto namístě, i když poslední zprávy mluví o určitém uklidnění situace.

I běžná sezónní chřipka typu A zabije ročně až milion lidí na celém světě. Dokonce i mírný nárůst působnosti především v kombinaci s vysokým výskytem může způsobit velké problémy napříč celým světem.

Nejzhoršnější zaznamenaná chřipková epidemie se odehrála v letech 1918-19. Během jediné zimy na ni zemřelo více než 2 procenta lidstva (40 až 50 miliónů lidí).

Vznik prasečí chřipky, která se může přenášet z člověka na člověka, byl předvídatelný. Chřipka se neustále proměňuje a mutuje v nové druhy. Již bylo několik případů chřipky, která přechází z jiných druhů na člověka a rozpoutává zhoubnou pandemii.

Předpokládá se, že obě pandemie z let 1957 a 1968 pocházely ze smíšení ptačího a lidského viru v prasatech.

Koncentrovaná chudoba je jedním z nejdůležitějších faktorů, které mají vliv na vývoj po propuknutí chřipky – jejího šíření a dopadu.

Dvacet či více milionů lidí zemřelo na chřipkovou epidemii v letech 1918-19 v nejchudších oblastech Indie. Počet obětí AIDS/HIV v Třetím světě a dva miliony mrtvých dětí ročně kvůli malárii by mělo být varováním, že kapitalismus je ochoten nechat zemřít chudé lidi dokonce i na vyléčitelné nemoci.

Americký prezident Obama doporučuje lidem, aby si častěji myli ruce, ale jak se takovými pokyny mají řídit např. bezdomovci, jichž je v každém městě po Spojených státech

antivirové léky jako je Tamiflu.

Ale mnohdy je i během mírné chřipkové epidemie nedostatek očkovacích látek dokonce i v těch nejbohatších zemích.

středěných pouze v 65 tisících zařízeních, ve srovnání s 53 miliony prasat na více než milionu farmách v roce 1965.

V takto velkých jednotkách jsou zvířata mnohem více náchylná k nemocem, jež se mohou bleskově šířit a zmutovat do smrtelných forem.

Za účelem zrychlení růstu a ochrany proti nemocem aplikují korporace zvířatům antibiotika, včetně těch, které se užívají k léčbě lidských nemocí.

Škrty v regulacích a monitorování masového průmyslu rovněž vyvolávají velká nebezpečí.

Nad vládou korporací nad potravinami, zdravotnictvím

hojně a jejichž počet v současné krizi prudce stoupá.

Světová zdravotnická organizace, zaštiťená západními lidry, tvrdí, že pandemie může být omezena rychlými reakcemi zdravotnických byrokratických aparátů. Podstatou je, že druh viru je včas identifikován a poté se postupuje tak, že se lokálnímu obyvatelstvu dodá dostatek antivirových léků.

Očkování

Místo aby se společně pracovalo na výrobě vakcín pro každý nový druh chřipky, což není pro farmaceutické firmy příliš výnosné, jelikož mnoho nových druhů chřipky nedosáhne stupně pandemie, spoléhají vlády na všeobecně použitelné

Opakované útoky na veřejný zdravotnický sektor jako součást neoliberálních reforem ještě zkomplikovaly řešení tohoto problému.

Klíčovým faktorem v pozadí těchto nových nemocí jako prasečí chřipka je rostoucí koncentrace zvířecí produkce bez patřičné regulace či biologické kontroly.

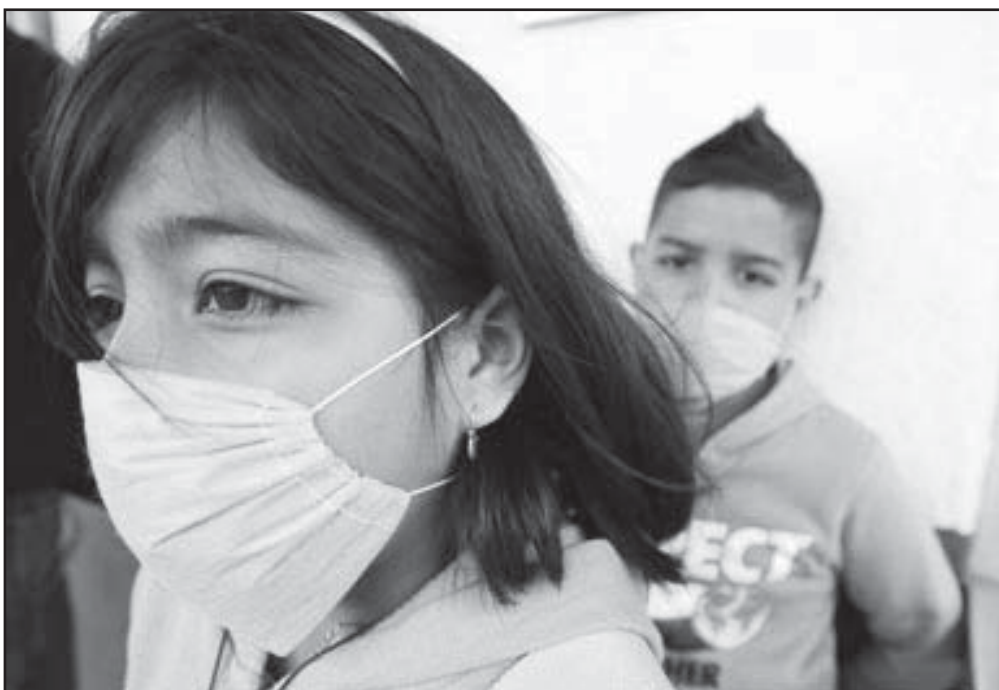
Produkce potravin je řízena hrstkou obrovských světových korporací. To znamená velké množství nahuštěného dobytka na jednom místě za účelem maximalizace zisku.

Dvě třetiny produkce drůbeže v Británii se soustřeďuje do houfů přesahujících počet 100 tisíců ptáků. V USA je nyní 65 milionů prasat sou-

a léčivy přispívá k hrozbě chřipkové pandemie – a rovněž jednání vlád, které nechají tyto korporace řídit světovou politiku.

Jak tvrdí americký autor Mike Davis, „Snad není ani překvapující, že Mexiko má nedostatek jak kapacit, tak i politické vůle sledovat nemoci dobytka, ale situace je sotva lepší na sever od hranic, kde je sledování dobytka jen neúspěšná slátanina místní jurisdikce a korporační výrobci dobytka se dívají na zdravotní nařízení se stejným despektem, se kterým jednají s dělníky i zvířaty.“

SIMON BASKETTER,
Z TÝDENÍKU **SOCIALIST WORKER**
PŘELOŽILA MARTINA CHVÁTALOVÁ

VeggiePride

Oslava vegetariánské a veganské uvědomělosti

13.00h Palackého náměstí

- infostánky, ochutnávka, pochod

20.00h klub Cross

- afterparty

Štrasburk – fiasko nebo pouhá předehra?

Ve Štrasburku se slavilo. A stálo to za to. Debaty o tom, zda se víc vyfikla Michelle Obamová nebo Carla Bruniová-Sarkozyová pokračovaly ještě dlouho. Rodinné foto, procházky po mostě, šampaňské a v pozadí jedna velká streetparty. Sjeli se na ní tisíce lidí nejen z Evropy, ani oni nezůstali v oslavách pozadu. O nezbytnou zábavnou pyrotechniku se starala policie a mnozí po jejím dojemném zásahu neudrželi slzy. NATO slavilo kulaté výročí – šedesát let od svého založení. Kocovina na sebe nenechala dlouho čekat.

Štrasburk, Kehl, Baden-Baden – dějiště výročního summitu na francouzsko-německých hranicích mělo symbolizovat jednotu Aliance a pokrok, kterého Evropa za laskavého přispění Spojených států dosáhla. Dva rivalové z druhé světové války společně hostí schůzku představitelů zemí demokratického světa.

No, dopadlo to nakonec trochu jinak. Už týden před začátkem summitu byl v ulicích cítit první slabý závan oné jednoty a pokroku, zvýšená přítomnost policie byla očividná a obnovené hraniční kontroly se postaraly o takovou kuriozitu, jako hromadná kontrola dokladů v tramvajích a autobusích hromadné dopravy.

Organizace nebo zmatek?

Mobilizace na protesty začala ale už dlouho předtím. Mezinárodní výzvu Ne NATO – Ne válce z října 2008 podpořily stovky organizací z pětadvaceti zemí. Organizace ovšem byla od počátku trochu zmatená. Ve Štrasburku a okolí nakonec vzniklo několik kempů, většina na dobu od 1. do 5. dubna; probíhal kontra-summit, různá menší shromáždění a workshopy, blokády přístupových cest

a řada dalších akcí. Jedinou společnou událostí byla mezinárodní demonstrace v sobotu 4. dubna. Nebylo ovšem úplně jasné, kdo ji vlastně svolává. S místními úřady, které nepovolily její konání kdekoli ve městě,

kvůli kterým se Štrasburk a Baden-Baden na několik dní obrátily vzhůru nohama. Sarkozy si přijel pro poplácání po ramenou za návrat Francie do vojenských struktur NATO, Albánie a Chorvatsko si odbyly

tak nerušené pokračování bushovské války proti terorismu.

Jednání o Afghánistánu nakonec skončila rozhodnutím, že Evropa vyšle dalších 5000 vojáků a policistů, hlavně na pomoc při výcviku afghánské

armády. Jakkoli to bylo veřejně prezentováno jako shoda a úspěch americké diplomacie, jednalo se ve skutečnosti pro Obamu o fiasko. Bojové jednotky, o které hlavně šlo, mu evropské spojenci poskytnout odmítli. A zatímco se rýsovaly obrysy oné pětitisícovky, v ulicích se pohybovalo přes 20 000 německých a francouzských policistů, kteří měli bránit dějiště

summitu před asi 40 000 demonstranty ze všech koutů (nejen) Evropy. Na každého jednoho odsouhlaseného vojáka osm protestujících a čtyři policisté s rozkazy udržet je co nejdál od jednacích sálů a také od sebe navzájem. Vrcholné summitu NATO jsou nejen populární, ale také efektivní.

Boje v ulicích – policie a...

Ze sobotních protestů se ti, kteří nebyli na místě, mohli dovědět prakticky jedině – hotel, lékárna a několik autobusových zastávek lehlo pope-

komunikovali francouzští aktivisté. Nakonec se dospělo k rozhodnutí, zřejmě klíčového pro to, jak celý protest nakonec dopadl, přistoupit na návrh alternativního místa. Demonstrace byla tedy svolána na předměstí Štrasburku – na ostrov uzavřený z jedné strany řekou Rýn, z druhé dopravním kanálem, jedinou přístupovou trasou zůstaly dva mosty.

Jeden voják – osm demonstrantů

Přípravy ovšem nezanedbaly ani těch pár desítek prezidentů, premiérů a dalších,

svoji premiéru, vybíral se generální tajemník, Ukrajině a Gruzii se dostalo ujištění, že dveře jsou stále otevřené; ovšem to celé se mělo odehrát ve stínu praktické ukázky té ohromné a bezpochyby pozitivní změny ve stylu a směřování americké zahraniční politiky po nástupu nové administrativy. Změna to musela být nejspíš naprosto zásadní, tak zásadní, že se zřejmě odehrávala v režimu Přísně tajné a veřejnost se o ní vůbec nedozvěděla. Hlavní známou misí Baracka Obamy bylo totiž přesvědčit Evropu, aby vyslala další bojové jednotky do Afghánistánu a zajistila

lem, v těch krátkých záběrech, které se objevily ve zprávách, město tak trochu připomínalo válečnou zónu. Ovšem ani ti, kteří se akcí účastnili, nemají většinou o moc lepší pocit. Co se nepovedlo?

Mnozí z těch, kteří se chystali účastnit demonstrace, se na místo jejího konání ani nedostali. Policie blokovala mosty a ulice měst a na některých místech prakticky znemožňovala jakýkoli pohyb. Lidé byli naštvaní a nervózní, na policii, na organizátory. Masivní nasazení slzného plynu, gumových projektilů, policejní taktika, jejíž cílem bylo rozdělit jakékoli větší skupinky, vedla k chaosu. Policejní násilí skutečně předčilo očekávání.

...Black Bloc

Ovšem hlavním problémem byl Black Bloc. Na každé akci by mělo platit, že každý účastník má možnost zvolit si míru rizika, kterou podstupuje. Kdo se účastní blokády či jiné přímé akce, počítá s rizikem zatčení a tvrdšího zásahu proti sobě, jiný půjde na povolenou demonstraci a další zůstane jen u konference, když vidí policejní přítomnost ve městě. Black Bloc ve Štrasburku předvedl, že tohle rozhodnutí nebude respektovat. Stávalo se, že ze skupinky lidí stojících před policejními zátarasy s transparenty, ve snaze dostat se na místo demonstrace, se vynořilo několik maskovaných mladíků, hodilo pár lahví a kamenů do policejních řad a ztratilo se mezi těmi, kteří se rozhodně na provokování policejního zásahu necítili. Dá se čekat, že někteří z nich si po této zkušenosti další protesty odpustí.

Vypálený hotel a lékárna v jedné z nejhudších čtvrtí ve Štrasburku se staly další připomínkou toho, že protiválečné hnutí má před sebou důležitou debatu. Lidé nejsou v ulicích proto, aby vyjádřili

svůj názor. Jsou tam proto, že chtějí zastavit vraždění a utrpení, jejichž symbolem se staly Guantanamo, Abu Ghrajb, Irák, Gaza. Ve chvíli kdy poklidně demonstrace odsouvané dál a dál od míst, kde se cokoli děje, nestačí, je třeba

řekneme, že tady je prostor pro odpor, potom lidé půjdou tam, a ne s námi. Potřebujeme masové hnutí, hnutí za mír, ale musí to být radikální hnutí. Hnutí odporu, rozněhvané hnutí, které nebude tolerovat to, že překážejí tomu, aby se k

změnit taktiku. Ovšem je třeba také rozlišovat shannonské letiště, odkud odlétají vojenská letadla do Iráku, od lékárny ve Štrasburku.

Pohled mnoha účastníků shrnul John Rees na druhém dni kontra-summitu: „Nevidím nikoho, kdo by tvrdil, že hotel Ibis je jedním z desíti největších symbolů imperialismu naší doby. A nemůžu souhlasit ani s ničením zastávek a telefonních budek v dělnických čtvrtích. Ale říkám tohle. Pokud my sami nejsme radikální, pokud my nejsme ti, kteří konfrontují moc, pokud my ne-

nám připojili desetitisíce nenásilných protestujících. A pokud v tom budou pokračovat, tak musejí pocítit reakci lidí, kteří nebudou tolerovat, aby jim bylo upíráno právo protestovat.“

Nová Aliance, nová militarizace Evropy

Debata o lekcích, které nám daly protesty ve Štrasburku, ještě pokračuje. Zároveň začíná debata o příštím summitu NATO. Na něm by měla být představena nová Strategická koncepce na dalších deset let. Jakým směrem bude namířena, je zřejmé. V závěrečné deklaraci právě skon-

čeného summitu se dočteme mimo jiné toto: Silná kolektivní obrana našich obyvatel, území a sil je hlavním účelem Aliance a zůstává naší nejdůležitější bezpečnostní otázkou. Schopnost Aliance konfrontovat existující a objevující se bezpečnostní hrozby 21. století posílí pokračující transformace NATO, včetně zajištění plně připravených a rozmístitelných sil schopných provádět plné spektrum vojenských operací a misí na svém území i mimo něj, na jeho periferii i ve strategické vzdálenosti. Aliance stále víc směřuje ke spolkové expediční síle schopné zasáhnout kdykoli a kdekoli – „na periferii i ve strategické vzdálenosti“. Společně s Lisabonskou smlouvou, která podřizuje společnou zahraniční a bezpečnostní politiku EU Severoatlantické alianci, „která zůstává základem kolektivní obrany jejích členů“, to vytváří novou perspektivu, ve které se budou protesty proti válce pohybovat.

Brzy uvidíme, jestli byl štrasburský summit fiaskem, na němž se Spojeným státem nepodařilo přesvědčit Evropu, aby očekávaným způsobem podpořila jejich vojenské dobrodružství ve stále více nestabilním Afghánistánu, nebo jestli byl jen završením šedesáti let studenovělečné a post-studenovělečné éry a předešlo transformaci do paktu 21. století. Uvidíme také, jestli byly protesty proti summitu fiaskem, které se nepodařilo organizačně zvládnout a jimž dominovala nesmyslná extempore Black blocu, nebo předešlo pro širokou platformu, která se smysluplně a účinně postaví NATO a nové militarizaci Evropy. Každopádně dvě hesla, která rámovala celé letošní protesty proti NATO, zůstávají: Ne NATO – Ne válce; 60 let stačilo!

VERONIKA STEHLÍKOVÁ

Přidejte se k Ne základnám

- * podepište petici a rozšířte ji ve svém okolí či poskytněte místo, kam mohou lidé přijít petici podepsat
- * pomozte s organizací protestních akcí proti základnám
- * pomozte s propagací iniciativy (internet, šíření letáčků...)
- * poskytněte tisk či kopírování materiálů

...kontaktujte nás

www.nezakladnam.cz

info@nezakladnam.cz

Média a revoluce

Média z pohledu marxisty tvoří součást pomyslné zápasnické arény mezi třídami. Gramsci rozvádí tento obraz svými tezemi o boji o hegemonii. Vládnoucí třída vlastní výrobní prostředky, které produkují kapitál. Pohyb kapitálu formuje odcizený svět, kde se vztahy mezi lidmi mění ve vztahy mezi věcmi.

Člověk je odcizen své práci, ostatním lidem a sobě samému. Člověk se sám stává součástí stroje, který sám vytváří. Nad tímto strojem nemá žádnou kontrolu, pohyb kapitálu je autonomní. Tento pohyb kapitálu vytváří falešné vědomí, jehož součástí je například teze, že současný stav se nedá změnit, teze o špatné přirozenosti člověka, o tom, že války mezi lidmi vždy byly a budou a přejímání odcizených vztahů kapitálu jakožto přirozených a existujících od věčnosti.

Nástroje socializace jako rodina, škola jsou součástí procesu vytváření tohoto falešného vědomí. Podobnou úlohu sehrávají podle marxistů kapitalistická média. U těch je existence názorů, které obhajují kapitalistický řád, dáno nejen faktem, že vydavatelé vlastní soukromé firmy, ale i samotným vědomím redaktorů médií, kteří jsou socializováni v kapitalismu. L. Althusser nazývá tyto prostředky ideologickými státními aparáty, narušil od aparátů represivních.

Marxisté ale tvrdí, že existuje i druhé vědomí, vědomí antikapitalistů, které se tvoří především mezi lidmi vytvářejícími hodnoty – námezdně pracujícími, proletáři. V jednadvacátém století je nutné se vymezit vůči tvrzení, že proletáři jsou pouze dělníci v továrnách. Proletář je definován jakožto člověk, který z důvodu vlastního přežití je nucen

prodávat svoji práci za mzdu. V dnešní době by tam tedy patřil i například středoškolský učitel, sestra v nemocnici, nebo právě novinář. Proletářovo vědomí utváří nejen kapitál, ale také jeho přímý zážitek tvorby v soukolí kapitalismu, kdy se stává svědkem toho, jak se jeho živá práce v kolektivu mění ve věc, reifikuje se. Podle Gramsciho se tak v

ke snižování mezd, zvyšování pracovní doby, snižování bonusů, zhoršování podmínek práce atd. Proletáři mají tendenci se proti tomuto stavu bouřit. Vznikají tak stávky za lepší ekonomické podmínky. Pokud jsou protesty dosti velké, mohou přerůst v rebelii politické. Pokud např. policie zasáhne proti stávkujícím, mohou protestující vznést požadavky na

v měřítku celého státu v listopadu 1917. Vznikly sověty dělnických a vojenských zástupců a objevily se silné prvky podnikové samosprávy. Tato samospráva však nevydržela dlouho. V Rusku existovaly specifické podmínky, pro socialistickou revoluci málo vhodné. Marx vždy mluvil o tom, že revoluce musí vypuknout ve vyspělých zemích. V Rusku nastalo to, co Lev Trockij nazval kombinovaným vývojem. Na jedné straně zde byly nejmodernější podniky, např. Putilovovy závody v Petrohradě, s ideologicky vyspělým proletariátem. Na druhé straně se jednalo o zemi takřka středověkou, kdy většinu tvořilo nevyspělé rolnictvo, které podle Marxe nemůže být nositelem socialistické revoluce.

V Rusku nastaly podmínky občanské války, kdy nejlepší dělníci opustili továrny a šli bojovat na frontu – a mnoho z nich jich tam padlo. Mnoho z nich také přestalo být dělníky a začali zastávat byrokratické funkce v novém dělnickém státu. Průmysl byl v troskách, začal hladomor. Revoluce byla izolovaná, přičemž ruští marxisté (bolševici) počítali s tím, že bude pouze roznětkou pro revoluce, které vypuknou ve vyspělejších západních zemích. To se však nestalo, například revoluce v Německu 1918-19 byla krvavě potlačena. Nastal tak stav, kdy bolševici byli pod tlakem objektivních pod-

rámcí jednoho člověka – proletáře tvoří takzvané protikladné třídní vědomí. Jeden člověk tak může zastávat progresivní i zpátečnické názory, může být například antirasistou a sexistou. Co se týče vztahů k médiím, i novinářovo vědomí je takovýmto protikladným třídním vědomím.

Proletářské třídní vědomí se utváří nejen přímou zkušeností s tvorbou hodnot, ale také zápasem za lepší životní podmínky. Práce proletáře je totiž zbožím. Proletář je tedy v kolonce „náklady“. Kapitál má tendenci snižovat náklady na minimální možnou míru. Stále tedy existuje tendence

prošetření, odvolání šéfů policie, demisi vlády atd., a to jsou již stávky politické.

V historii můžeme poukázat například na stávku tiskařů v Petrohradě v roce 1905, jejíž původní požadavek byl, aby byla placena práce na znamínkách v interpunkci. Tato stávka se šířila, přidávaly se další lidé z jiných zaměstnaneckých oblastí a nakonec vyvrcholila revolucí a, poprvé v dějinách, vznikem dělnických rad – sovětů. V těchto radách byli zastoupeni petrohradští dělníci, se zdůrazněním faktu, že byli přímo odpovědní těm, kteří je zvolili a přímo odvolatelní.

Tento scénář se opakoval

mínek nucení přijímat antidělnická opatření a omezovat vliv sovětů. V roce 1921 tak již nemůžeme hovořit o dělnické republice v Rusku. Postupně zvítězila byrokracie v čele se Stalinem, dělnická demokracie byla potlačena a stát se změnil v totalitní soukolí. Současní marxisté nazývají režim v Rusku od roku 1928 až do jeho pádu státním kapitalismem.

Revoluce v Rusku nazýváme revolucí sociální, protože moc přešla do rukou jiné třídy. Existují však také revoluce politické, kdy ekonomická vládnoucí třída zůstane zachována, režim se však například podaří podstatně demokratizovat. Příkladem takové revoluce je revoluce v Československu v roce 1989. Podstatná část středních kádru v podnicích zůstala na svých místech, často jen využili svého postavení k tomu, aby privatizované pod-

niky přešly do jejich rukou. Nastala však svoboda slova, byly umožněny svobodnější parlamentní volby a otevřely se hranice. Vznikla Občanská fóra, a to i v podnicích, kde by mohla potenciálně plnit úlohu sovětů v Rusku. Byla to však revoluční elita v čele s Václavem Havlem, která prohlásila, že revoluce do ulic nepatří, Občanská fóra v podnicích byla rozpuštěna.

Když porovnáme obě revoluce, 1917 a 1989 v Rusku, zjistíme jeden podstatný rozdíl. Český dissent nebyl levicový – kromě malých kroužků kolem Egona Bondyho a Petra Uhla. Tisk, který vydával, byly malonákladové samizdaty. V Rusku existovalo silné socialistické hnutí a ruští bolševici vydávali velkonákladové noviny Pravda.

Gramsciovský ideologický zápas o intelektuální hegemonii je jeden z aspektů každé revoluce. V revoluci se často

pro-kapitalistické vědomí do značné míry spontánně posouvá směrem k vědomí socialistickému. Stále se však jedná o Gramscioho protikladné třídní vědomí. Etablovaní novináři mainstreamových novin nejsou výjimkou. Proto podle marxistů musí existovat nezávislý pól mimo tato mainstreamová média, který poukazuje mimo kapitalismus.

Co se týče současného stavu světa, mnoho nezávislých novin vychází v rámci takzvaného alterglobalizačního hnutí. Protikladné třídní vědomí je totiž nerovnoměrné. Někteří lidé mají více předsudků, a někteří lidé se posouvají více směrem k vědomí antikapitalistickému. Nejpokročilejší lidé jsou marxisty nazýváni avantgardou a značná část z nich pak tvoří antikapitalistické hnutí.

Existují nezávislá periodika feministická, ekologická, protiválečná, odborová. Marxisté

však tvrdí, že je třeba jednotné organizace, která sdružuje všechny tyto myšlenkové proudy. Tato organizace pak vydává vlastní periodikum, jehož úkolem není pouze šířit antikapitalistické myšlenky, ale zároveň budovat tuto organizaci. Pro marxisty existuje primát praxe. To znamená, že organizace, jež noviny vydává, musí být organizací, jež je aktivní v alterglobalizačním hnutí, v jeho částech protiválečných, antirasistických, feministických a odborových. Spontánně vzniklé vědomí proletářů a studentů, jež se bouří proti odcizenému světu, se tak slévá s teoretickým vědomím organizace, které se snaží podchytit zápasy lidí proti kapitalismu v minulosti a přenášet tuto zkušenost do současnosti.

MARTIN ŠAFFKA

Ekologie:

Šedá, nikoliv zelená planeta

Chtěl bych tímto článkem reagovat na článek „Zelená, nikoliv černá planeta“ Martina Šaffky. V jeho článku lze nalézt řadu zajímavých námětů k přemýšlení. Bohužel, rozsah tematiky poněkud přesahuje tento časopis, ale i knižní až slovníková vydání. Z tohoto důvodu jsem si dovolil jen krátce zapsat několik poznámek. Trochu podrobněji bych se problematice věnoval někdy příště.

Význam životního prostředí nabývá na významu stejně jako míra jeho devastace. Bohužel zatím studie o příčinách změny životního prostředí neprokázaly pouze jediný zdroj a to člověka. Dojde k tomu až v okamžiku, kdy lidstvo vyhyne. Faktem je, že zájem obyvatel Země o životní prostředí roste a vlády s tím něco musí dělat. V záplavě publikovaných nápadů by člověk lehce nabyl dojmu, že je to vše vlastně vyřešeno. Bohužel setrvačnost myšlení a nedostatečnost koncepce a politiky vedoucí k omezení změn životního prostředí je reálné řešení v nedohlednu.

Problematika dopravy je dosti ožehavá. Stran argumentů o těchto obtížích doporučuji laskavě pozornosti čtenáře díl „Danajský dar“ seriálu Jistě pane ministře, kde je jistý nástin této problematiky z politického pohledu parlamentní politiky. K řešení lze dojít prosazením a udržením politiky dopravy. Tato politika je však v rozporu se zájmy silných

lobbistických skupin, které by bylo nutno eliminovat. Vzhledem ke značné setrvačnosti myšlení a amortizaci nákladů by musely být schváleny a udrženy zákony, které vstoupí v platnost až za delší časový okamžik (horizont 5-50ti let, principiálně podobně jako normy EURO o emisích v nákladní dopravě, na které se mohou výrobci předem připravit). Na základě této politiky by bylo možné preferovat hromadnou dopravu ve městech, plně obsazená osobní auta, racionalizací přepravy omezit cesty nákladních vozidel bez nákladu a zvýšením plynulosti provozu výstavbou vhodně navržených a dimenzovaných komunikací postupně snížit spotřebu energie na přepravu.

Vhodnou kontinentální politikou by bylo možno optimalizovat přepravu železnicí. Situaci komplikuje, na rozdíl od automobilové přepravy, jistá nejednotnost rozchodu železničních cest. Představme si, co vše by se muselo stát, aby se podaří

lo vybudovat vysokorychlostní železnici v rámci euroasijského kontinentu, schopnou přepravovat jak osoby, tak náklad. Jenom představa rozhodnutí politiků že se budou budovat koleje jediného rozchodu, je dle mého soudu utopíí. Že takové řešení bude velkorysé (tedy když už by se trasovala nová cesta, že se zvolí podstatně větší rozchod, aby se podstatně zvýšila kapacita těchto cest, např. rozchod 3,5 m, který by umožnil vedle sebe posadit až 10 cestujících) lze s úspěchem pochybovat. Když se v roce 1900 začala rozšiřovat pražská kanalizace, velkorysé a prozíravé (dnes by se řeklo megalomanské) plány počítaly se zatížením 1,3 milionu obyvatel, ač tehdy Praha jich měla méně než 500 tisíc. Po sto devíti letech vidíme, že velkorysé a prozíravé plány mají své opodstatnění. Budoucí technologický a doufám i duševní růst, velkorysost a prozíravost řešení budou v budoucnu významným činitelem v boji

o přežití lidstva. Tento boj se nebude vést o přírodu, ale spíše o existenci lidstva ve značně se měnících podmínkách okolí, které pro něj nebudou zdaleka tak příznivé jak jsou dnes.

Čistá elektřina

U všech zdrojů elektřiny je její zisk problémem „něco za něco“. Zatím se nám nepodařilo vytvořit zdroj elektrické energie, který by byl kapacitně spolehlivým a zároveň byl ohleduplný k přírodě. V dnešní době je v módě prosazovat tzv. ekologické zdroje elektřiny jako jsou větrné elektrárny, fotovoltaické panely nebo vodní elektrárny. Nemluví se již tolik o důsledcích jejich využití. Pokud například větrné elektrárny nemají dostatečně silný akumulací člen, který je schopen zálohovat jejich dodávku, může se blackout, vzniklý v Německu před několika lety z důvodu náhlého roztočení těchto větrných elektráren, mající za následek přetížení a vypojení

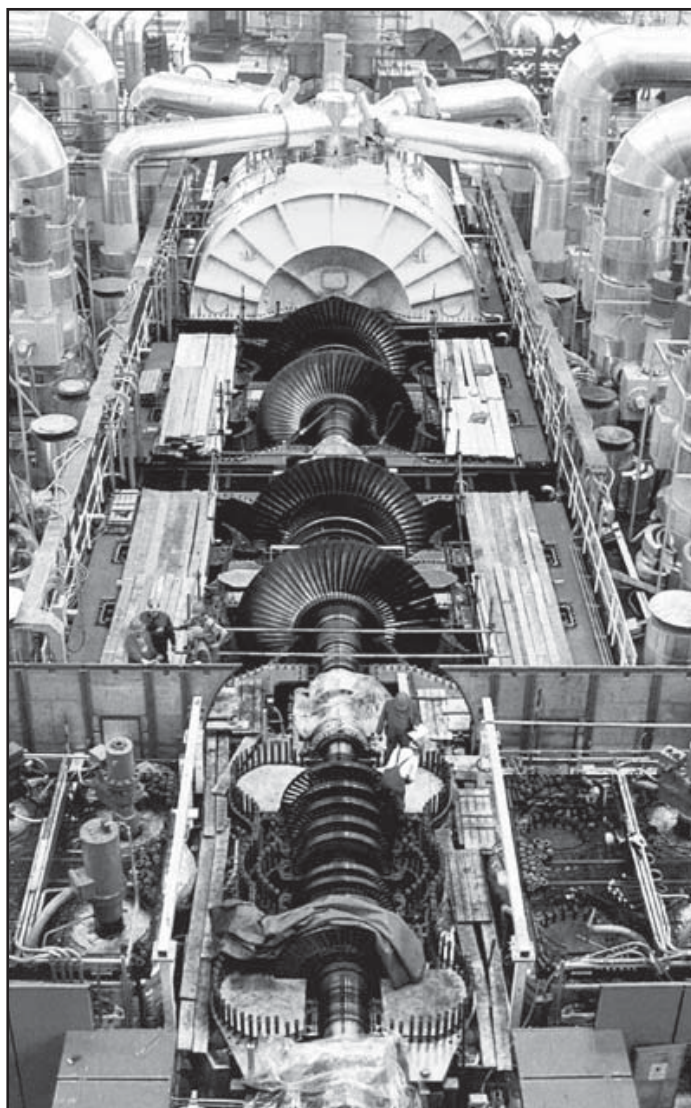
rozsáhlé části evropské rozvodné sítě, stávat podstatně častěji k veliké nespokojenosti všech ekologicky zaměřených občanů, kteří chtějí využívat všech civilizačních výhod, aniž by v praxi předvedli, že neekologičtější je ta energie, která se nespotřebuje. V článku popisovaný nápad vybudování solárních elektráren typu Andasol a přenášení vyrobené energie do Evropy bych viděl několik obtíží. Jednak je to externalizace výroby energie pro Evropu využíváním území s koloniálním vlivem, zadrhé účinnost zařízení je 16% při přeměně na elektřinu (tepelné elektrárny 23-30%), nestabilitu výroby energie (v noci zařízení nepracuje) a také bych se obával většího poškození odrazových ploch vlivem písku a prachu unášeného větrem.

Rád by na tomto příkladě demonstroval problematiku výroby elektřiny. Uhelná, jaderná, mazutová, geotermální nebo tato solární elektrárna mají stále jeden systém společný – tím je ohřev média (obvykle vody) a následně přeměna energie v turbíně, kterou je roztáčen alternátor. Jednoduše řečeno, buď se přikládá uran, nebo uhlí, nebo mazut, nebo minerální voda či slunce, pořád z toho leze horká pára na turbínu. Tím je do značné míry dána účinnost výroby elektřiny, návratnost investic i perspektiva daného způsobu její výroby.

Několik informací o problematice získávání elektřiny z jádra. Jaderná energetika je a bude stále důležitějším zdrojem elektřiny pro lidstvo. Státy, které budou mít technologii a podniky schopné vyrábět komponenty nebo celé výrobní celky jaderných elektráren budou v budoucnu ve výhodě. Škoda, že Česká republika k nim již nepatří. Mezi hlavní výhody jaderných elektráren patří trvalý provoz (bez vlivu okolí – např. slunce a větru), rozumná účinnost, schopnost výroby budoucího paliva, vysoký výkon, minimální znečištění životního prostředí na jednotku

výkonu a vysoká provozní spolehlivost. Mezi podstatné nevýhody patří pomalá regulace výkonu (vodní elektrárny jsou pro vykrytí špičkové spotřeby

století - a její fyzikální základy". V této přednášce je možno dozvědět se proč je dnes stále ještě významným produktem jaderných elektrár-

spustitelné do 120s na plný výkon, u jaderných a tepelných elektráren to trvá několik dní) a značná míra nebezpečnosti nehody (vliv na provozní spolehlivost). Pro lepší úvod do problematiky a perspektiv jaderných elektráren doporučuji laskavému čtenáři shlédnout přednášku na serveru <http://www.avc-cvut.cz> ve složce videoarchiv/ fyzikální čtvrtky s názvem „Ing. Miroslav Hron (ÚJV Řež), Energetika pro 21.

ren plutonium a další jaderná exploziva, ač byl hlavními vědeckými kapacitami projektu Manhattan již v roce 1943 dáván návrh na úpravu jaderného cyklu, jehož výstupem by tato jaderná exploziva nebyla. V přednášce je též zmíněn jev záporné zpětné vazby, díky kterému lze pochopit, proč v tlakovodních jaderných elektrárnách v ČR nemůže nastat situace podobná Černobylské havárii.

V závěru bych se rád zmínil o několika závažných otázkách, které budou mít významný vliv na obyvatele v ČR. Přibližně do roku 2020 bude schopna Česká republika s aktuálně přítomnými zdroji elektřiny kryt svou spotřebu. Od roku 2020 ji bude muset ČR začít dovážet. Vzhledem k naprostému nedostatku koncepčních řešení, které byly prosazovány polistopadovými vládami, se obávám, že tomu bude i v případě energetické politiky na území ČR. Uvědomíme-li si navíc prozíravost při plánování a řízení státu jaká zde byla za posledních dvacet let prezentována (zubaři, školky, školy, průmysl, potravinová závislost, zemědělství, doprava a mnoho dalších aktuálních problémů), dojdeme k závěru, že energetická politika ČR se bude řešit někdy před volbami kolem roku 2022 stylem „vzal bych si pět rohlíků a tři jaderné elektrárny po 2000MW. Můžete mi to zabalit?“. Vzhledem k tomu, že v podniku Škoda Plzeň lidé, kteří byli schopni navrhnout a vyrobit tlakovodní nádoby pro jaderný reaktor jakož i další příslušená zařízení, budou v nejbližších letech odcházet do penze, náhrada za ně neexistuje, politická vůle není, příprava výroby trvá 5 let, schválení elektrárny 3 roky, od schválení výroby ke spuštění to trvá kolem 10ti let a máme rok 2009, je riziko, že bychom se jaderné elektrárny z naší provenience dočkali v nejlepším případě kolem roku 2027. Během těch sedmi let nám budou chodit účty za elektřinu neprávem připomínající Jackpot Sazky. Nezbyvá, než doufat že obyčejní občané, kteří jsou podle ústavy pramenem veškeré moci ve státě, si uvědomí, že mají osud národa ve vlastních rukou a podle toho budou směřovat svoje činy. Pokud ne, vytvoříme sobě říši ne nepodobnou té, kterou si skřeti budovali v Pánovi prstenů.

PETR PICK

MARXISMUS 2009: KAPITALISMUS NEFUNGUJE ČT. 2. - PO. 6. ČERVENCE, LONDÝN

Jako každý rok se i letos koná na Central University of London týden přednášek a debat s názvem Marxismus. Letošní ročník nabízí nevšední koncentraci „hvězd antikapitalismu“, jako např. David Harvey, Tariq Ali, Terry Eagleton, Slavoj Žižek, Alex Callinicos, John Bellamy Foster, Tony Benn, Chris Harman, Michael Rosen, István Mészáros, Costas Lapavistas, Chris Bamberg, Steven Rose a další. SocSol bude organizovat výpravu, pokud máte zájem se akce zúčastnit, kontaktujte nás.

Neokoloniální válka USA s Francií o nerostné bohatství ve východním Kongu I.

Před několika dny v televizi opět běžel film *Hotel Rwanda*, který nám poskytnul hollywoodský pohled na to, co se ve Rwandě počátkem devadesátých let dělo. Dalším filmem na toto téma byl např. snímek *Někdy v dubnu* (*Sometimes in April*). Bohužel oba filmy jsou jednostranné a zkreslující. Vojáci RPF (Rwanda Patriotic Front) v nich vystupují jako hrdinové a osvoboditelé, zatímco Hutuové jsou vybarveni jako krvelačné zrůdy.

Film nemluví o tom, že vojáci RPF ve Rwandě byli celou tu dobu předcházející duben 1994. Infiltrace RPF ve Rwandě začala již v polovině 80. let. Od té doby RPF šířila nená-

vistnou propagandu. Hutuové byli médií odlidšťováni stejně často jako Tutsiové. Nejznámější publikací RPF podněcující k nenávisti a násilí byla *Impuzura*, která se od roku 1984 do roku 1994 tiskla ve Spojených státech a odtud putovala do Rwandy. Publikaci pomáhal sponzorovat Roger Winter, ředitel Komise Spojených států pro uprchlíky, který má úzké styky s USAID a lidmi na vysokých postech americké administrativy. Velení RPF také ovládalo rádio Muhabura, skrze které podněcovalo k nenávisti a vybízelo k násilí. O zvěrstvích RPF ve filmech však nepadne ani zmínka a zájem velmocí, které v této, jakož i ve většině jiných válek, sehrály rozhodující roli, také mlčí. Filmy se zaměřují na tzv. 100 dní genocidy, kterou odstartoval atentát na dva prezidenty Hutuů, jejichž letadlo bylo sestřeleno počátkem dubna 1994, ale to, co předcházelo krvavým lázním a kdo všechno

se jich účastnil, ani jeden film nezmiňuje. Podle mytologie o genocidě, ve Rwandě šlo o etnický konflikt, boj dobra se zlem. Jak to, že v převážně tutsijské armádě pak byli i Hutuové

i Tutsie, kteří se jí postavili do cesty.

V této studii se pokusím chronologicky zachytit události, které k masakrům ve Rwandě předcházely a čí zájmy byly

systém, který kolonizátorům napomáhal kontrolovat území, zotročovat místní obyvatelstvo a krást jim přírodní bohatství.

Belgickým koloniálním správcům Rwandy došlo, že udržet převážně hutuské obyvatelstvo pod diktátorskou rukou tutsijské menšiny bude vojensky obtížné a nákladné. Došli tedy k závěru, že pro jejich koloniální vykořisťování bude lepší z Rwandy udělat demokracii.

Jak by řekl, nebo spíše zazpíval Leonard Cohen, Přichází demokracie.

Počátkem roku 1961 OSN uspořádalo referendum, v němž 80% Rwandců vyjádřilo přání ukončit

několik století trvající krutovládu tutsijské monarchie podporované Belgií. To se Tutsiům samozřejmě nelíbilo a mezi lety 1962 a 1967 Rwanda zažila brutální útoky proti nové hutuské republice. Nový prezident (vůdce revolučního hnutí 1959-1962) Grégoire Kayibanda směřoval finance místo do armády, do sociálních programů. Takto „nepřipravenou“ Rwandu napadli předchůdci RPF z Ugandy, již v roce 1963.

V roce 1997, během slyšení Mezinárodního trestního

vé? Západní novináři si s tímto faktem poradili tak, že tyto Hutuy nazvali „umírněnými“. Ani jeden z filmů nenaznačuje, že ve Rwandě byli Hutuové, kteří nepatřili ani k jedné skupině, že tito lidé byli vyděšení a utíkali, aby si zachránili život. Ve Rwandě nešlo o etnický konflikt, i když otázka etnika byla propagandou používána. Šlo o velmocenskou válku, ve které bylo využito místní obyvatelstvo. Šlo o strategickou pozici přístupu k bohatství východního Konga. RPF zabýjela

hybnou silou konfliktu.

Od tutsijské monarchie k moderní demokracii a zpět k diktátorovi

Tutsijská monarchie vládla Rwandě od 15. století, ale poté, co Afrikou v 50. letech 20. století prošla vlna anti-kolonialismu, objevili se mezi kmenem Hutuů tzv. intelektuální extrémisté volající po sociální revoluci, která by svrhla třídní

tribunálu pro Rwandu (při procesu s Georgem Rutagandou), před tribunál předstoupil belgický profesor afrického práva Filip Reyntjens. Reyntjens vyslovil názor, že kdyby ve Rwandě tehdy nebyly přítomni belgičtí armádní zástupci, tak by se Rwanda stala „neovladatelnou“.

Kdo vyprovokoval osudné střety mezi Tutsiji a Hutu?

V říjnu 1990 Rwandu opět napadla RPF/A (Rwandan Patriotic Front/Army), tentokrát i s ugandskou armádou. V počátku invazi vedl jeden z legendárních zakladatelů RPF, generálmajor Fred Gisa Rwigyema, který jen pár měsíců předtím opustil křeslo vice ministra pro obranu Ugandy. Rwigyema poslouchal rozkazy ugandského diktátora Museveniho, zatímco Kagame se vracel z vojenské akademie (U.S. Army Command and General Staff College) ve Ft. Leavenworth v Kansasu (USA), aby převzal velení.

Ve své výpovědi profesor Reyntjens dále říká, že po invazi RPF do Rwandy v roce 1990 mnoho nevládních organizací naléhalo, aby Belgičané z Rwandy nestahovali tzv. poradce, což by podle slov Reyntjense vedlo k „tutsijizaci“.

Invaze ozbrojených sil z Ugandy do Rwandy v roce 1990 tedy rozhodně nebyla prvním ani posledním útokem, kterému obyvatelé této malé, avšak strategicky umístěné země, museli čelit. Od roku 1962, kdy Rwanda a Burundi získaly od Belgie (skrze OSN) nezávislost, Rwanda zažila celou řadu útoků na Hutuů. Se stejnými problémy se potýkala sousední Burundi, kde první dva demokraticky zvolení prezidenti z kmene Hutuů, byli zavražděni tutsijskými důstojníky při pokusu o vojenský převrat.

Prvním zavražděným prezidentem byl Melchior Ndadaye. Druhým jeho nástupce Cyprien Ntaryamira, který zahynul 6. dubna 1994, spolu s rwandským prezidentem Juvenal Habyarimanem. Jejich letadlo sestřelila raketa odpálená z letiště v Kigali. Člen mise OSN ve Rwandě (UNAMIR) vypověděl, že státní ozbrojené síly COMINT zachytily na rádiových vlnách frekvenci používanou Kagameho armádou RPF, jak po pádu letadla hlásí, že „cíl byl zasažen“. Podobně hlášení údajně zachytil i belgický katolický kněz, který ve Rwandě

ské letadlo sestřelilo, jak píše ve své knize Rwanda L'histoire secrete (Tajná historie Rwandy).

Existuje tedy celá řada důvodů, proč se domnívat, že za atentátem na prezidenta Hutuů stál Kagame s RPF, přičemž záměrem bylo dále destabilizovat situaci v zemi, aby se jí Kagame mohl za krátko zmocnit. A to se také stalo. Atentát eskaloval krvavou lázeň, při které vraždili jak Hutuové, tak Tutsiové.

Zmíněný belgický profesor Reyntjens, se však rozhodl všechnu vinu svalit pouze na

zveřejněn.

Profesor Christian Devenport z marylandské univerzity a Allan Stam v roce 2004 uveřejnili studii, která strhla mediální bouři a nazvala je popírači genocidy. Studie ukazuje na malé skupinky ozbrojených Hutuů, které začaly zabíjet, což vyvolávalo v mnohem větší masakry, kterých se účastnili jak Hutuové, tak Tutsiové. Studie došla dokonce k závěru, že mnoho obětí, možná i většina, byly Hutuové. Profesor Devenport píše, že ve Rwandě v té době nebylo ani dost Tutsiů, aby všechna mrtvá těla mohla náležet jim. Když si člověk dá všechno dohromady, tak vše nasvědčuje tomu, že šlo spíše o politicky motivované masakry, nežli o genocidu, tj. široký okruh jednotlivců jak Hutuů, tak Tutsiů systematicky vyvražďoval z politických, ekonomických a osobních důvodů.

Kdo je Kagame a Museveni? Čí jsou to loutky?

Rwanda v minulosti spadala do frankofonní části afrického koláče. Sousední Uganda je však anglosaskou základnou podporovanou především VB a USA. Ugandský diktátor Yoweri Museveni řídil válku o rwandské území z hotelu Des Diplomates v Kigali již v polovině osmdesátých let. Generálmajor Paul Kagame, vůdce RPF a dnešní prezident Rwandy v minulosti působil jako ředitel vojenských zpravodajských služeb Museveniho armády. Prezident moderní demokracie ve Rwandě, generálmajor Kagame, je zodpovědný za mučení, masakry a vraždy.

Proti Paulu Kagameovi je celá řada obvinění týkajících se jeho role v armádě pod Museveniho vedením. Nahlédneme do dokumentu připraveného na požadavek Mezinárodního trestního tribunálu pro

žil 18 let. A celá řada dalších včetně např. belgického rádia PMC v Kigali. Radiový operátor vypověděl, že následující komunikace mezi rwandskými ozbrojenými silami se zmocnil naprostý zmatek, což nenasvědčuje tomu, že by atentát byl řízen samotnou rwandskou vládou, jak se při obhajobě RPF mnozí snažili tvrdit.

V projevu z dubna 2001, americká kongresmanka Cynthia McKinney uvádí, že díky zákonu o volném přístupu k informacím získala záznam z americké ambasády v Burundi, kde zástupci zahraniční politiky Spojených států dokonce sami naznačují roli RPF při atentátu.

Z příkazu zavraždit prezidenta Habyarimana viní Kagameho i poručík Abdul Ruzizwa, který byl údajně členem komanda RPF, které prezident-

Tutsije, místo toho, aby zmínil klíčové hráče rwandské tragédie, bez jejichž souhlasu a především podpory, by RPF invazi do Rwandy v roce 1990 nemohla podniknout a dovršit: Spojené státy, Velkou Británii a překvapivě Belgii na anglofonní straně. Na opačné straně stála Francie, která podporovala Hutu.

Vyšetřovatel vysoké komise OSN pro uprchlíky, Robert Gersony, v září 1994 podal zprávu, ve které informoval o více než 30 000 zavražděných Hutech vojáky RPF, během dvou měsíců. Gersony uvedl detailní záznamy míst, dat, charakteru a metod zločinů, které způsobily smrt a mizení těl. Gersony dokonce identifikoval vůdce RPF zodpovědné za vraždění. Dokument s výsledky jeho vyšetřování však nikdy nebyl odtajněn a

Rwandu.

Když se Kagameho RPF od dubna do léta 1994 probíjela do Kigali, tak vyvraždila mezi 25 000 až 45 000 Hutuy a mnoho dalších. A to byl jen začátek. Poté, co mrtvá těla vyplavala na břehu Viktoriina jezera, Kagame tvrdil, že to jsou Tutsiové, které zavraždili Hutuové.

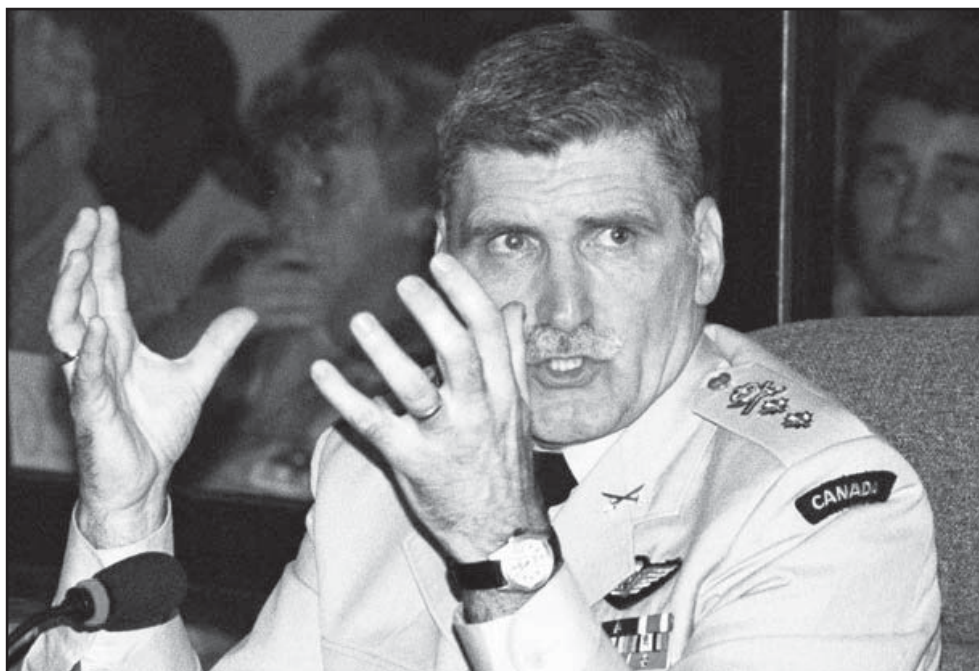
Dopis prof. Petera Erlindera, bývalého prezidenta Vedení rady obhajoby Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu, kanadskému premiérovi, u příležitosti návštěvy Paula Kagameho

Dopis má 14. bodů, přičemž každý obsahuje zásadní informace, které se do masmédií nikdy nedostaly, protože by narušily image osvoboditelů Kagameho armády RPF. Uvedu jich polovinu.

1. Důkazy potvrzené v originálních dokumentech OSN ukazují, že mezi 6. dubnem 1994 (kdy bylo sestřeleno letadlo s prezidenty Hutuů) a polovinou července 1994, kdy armáda RPF zvítězila, vláda Rwandy a její ozbrojené složky RGF opakovaně požadovaly bezpodmínečné uzavření příměří, aby mohly použít několik svých bojových jednotek k zastavení masakrů. RGF hlásila, že bez příměří nemá dostatek prostředků k zastavení masakrů. Dokumenty OSN potvrdily, že o tom věděli jak generál Dallaire (bývalý kanadský velitel sil OSN ve Rwandě), tak generál Kagame v březnu 1994, tedy předtím než byl prezident Habyarimana zavražděn.

2. V lednu 2004, kanadský generál Dallaire vypověděl: a) bylo tam pouze 5 000 spolehlivých vojáků RGF, b) první povinností všech armád,

včetně té kanadské a RGF, je bránit „bezpečnost vlasti“, c) a pro RGF/Gendarmes bylo vojensky nemožné odrážet invazi a zastavit dlouho předpokládané, odvetné masakry mezi civilisty.

3. Mezi dubnem 1994 a červencem 1994 byla RPF jedinou vojenskou silou v zemi, která byla vojensky schopná masakry s či bez příměří zastavit. Nicméně při mnoha příležitostech generál Kagame důstojníkům v poli výslovně nařídil nepoužít vojáky „k zachráně civilistů, když vojáci RPF umírají“. Generál Dallaire pod přísahou vypověděl, že gen. Kagame mu řekl, že zabíjení civilistů považuje za vedlejší škody (collateral damage) jeho válečného plánu.

4. Podle jedné z výpovědí též pod přísahou ICTR, gen. Kagame výslovně nařídil zřízení konkrétních jednotek zodpovědných za „čištění“ oblastí od civilistů, které měla RPF pod kontrolou. Vedle dalších zvěstí RPF, byl koncem dubna 1994 Kagame osobně přítomen svolávání desetitisíců civilistů na stadion Byumba, kde byly pod jeho velením zmasakrovány vojáky RPF.

5. Většina těchto informací může být nalezena: v knize Tajná historie Rwandy důstojníka RPF, Abdula Joshua Ruzibiza, nedávno vydaná v Paříži; ve Zprávě Serge Desoutera Mezinárodnímu trestnímu tribunálu

pro Rwandu, historika stoleté mise belgických „Bílých otců“ ve Rwandě, ve veřejných a neveřejných záznamech ICTR, originální dokumenty OSN představující ukázky vojenských případů, jako např. Bagasora

spácháno jím a jeho vojáky ve Rwandě 1994.

Protože o závěrech ICTR v západních médiích nebylo dobře informováno, nepochybuji o tom, že Vy a Vaši poradci jste si nebyli vědomi zmíněných skutečností, než jste pozvali současného rwandského prezidenta. Nicméně když se tyto informace už dostaly na veřejnost a denně je shromažďováno více a více informací, nemohl bych dovolit, aby se člověku obviněnému z válečných zločinů stejně úroveň jako nedávno zatčeného bývalého prezidenta Charlesa Taylora, dostalo přijetí u kanadské vlády, aniž by se tato obvinění vyšetřila... a byla zvážena Vaši vládou.

et la ICTR.

6. Žalobkyně ICTR v červenci 2003, Carla del Ponte oznámila, že shromáždila dostatek důkazů, aby žalovala obě strany rwandské války. Nicméně krátce nato prezident Kagame, Colin Powell (bývalý ministr zahraničí USA) a Kofi Annan (bývalý generální tajemník OSN) volali po jejím odvolání. Do dvou měsíců byla odvolána a nahrazena, a do dnešního dne před ICTR nebyla předvolána jediná osoba, která by byla spojována s úspěšným uchopením moci gen. Kagamem. (Na rozdíl od Mezinárodního trestního tribunálu pro Jugoslávii, před který byli předvoláni lídři spojovaní se všemi hlavními aktéry).

Tady ovšem profesor Erlinder zapomíná na Hašima Tačiho, Madlen Albrichtovou a celou řadu dalších.

7. Ve světle důkazů, které veřejnosti zprostředkoval trestní tribunál, se dnes připravuje návrh pro prezidenta tribunálu a kancelář žalobce, k obvinění Paula Kagameho z vraždění, spiknutí se záměrem vraždit, válečných zločinů a zločinů proti lidskosti a spiknutí s cílem páchat tyto zločiny. Vše

6. února, 2008 španělský soudce Fernando Andreu zveřejnil obvinění Kagameho a jeho 40 nejbližších z organizování masových poprav po dobytí Rwandy v roce 1994. Na straně 182 soudního spisu soudce Andreu uvádí celou řadu děsivých případů, mezi které patří např. svázení mrtvol do 173 masových hrobů a pálení dalších obětí v národních parcích a v areálu her na safari. Jeden z 22 svědků, na jejichž výpovědích soudce Andreu postavil obvinění, byl díky bezpečnostním štítkům schopen sestavit seznam 104 800 jmen lidí, které složky Kagameho armády povraždily během jednoho roku. Nebylo to však nic platné, protože Kagameho chrání prezidentská imunita.

Poradkyně Human Rights Watch pro africké otázky, Dr. Alison Des Forgesová byl zakázán vstup do Rwandy. Dr. Forgesová kritizovala USA a VB za podporu rwandského režimu prezidenta Kagameho. Dr. Forgesová také obvinila Kagameho a jeho 40 nejbližších důstojníků z vraždy hutujského prezidenta Juvenala Habyarimana, což naplno rozpoutalo

válku mezi Hutuji a Tutsii, jak píše Keith Harmon Snow. Dále Dr. Forgesová činí Kagameho vojáky odpovědnými za masakrování hutujských uprchlíků ve východním Kongu. Dnešní Kagameho vládu Forgesová označila za monoetnický diktátorský režim, který závažně porušuje lidská práva.

Dr. Forgesová zahynula v únoru 2009, když se s ní a s dalšími 49 cestujícími, mezi kterými byla i Beverly Eckert, členka sdružení Rodiny 11. září za mírové zítřky, zřítlo letadlo nad Buffalem ve státě New York. Letadlo řídil v době havárie autopilot.

Vyhlazovací tábor Gabiro bez kolejí a komínů, kde RPF popravila a spálila desítky tisíc Hutuů a dalších, kteří se jim znelíbili

Dr. Drac Nsenga byl ambasadorem Rwandy ve Washingtonu, říká profesor Jean-Marie Vianez Higiho, bývalý ředitel rwandské informační kanceláře (ORINFOR). Předtím, než RPF ve Rwandě zvítězila, pokračuje prof. Higiho, měl Nsenga na starosti „hygienu“ v kempu GABIRO, založeném RPF. V kampu se pájily mrtvoly zavražděných Hutuů. Jinými slovy Nsenga dohlížel na zničení důkazů o masakrech spáchaných RPF. Mezi RPF je kemp známý jako CDR (Coalition for the Defense of the Republic – Koalice pro obranu republiky). CDR byla politická strana, kterou RPF a jejich spojenci považovali za extremistickou. Takže všichni, kteří byli do Gabiro přivezeni, popraveni a spáleni RPF byli považováni za extrémisty kmene Hutuů. Skončilo zde však i mnoho Tutsiů, kterým Kagame nevěřil.

V roce 1996, reportér BBC, Nick Gordon odhalil vyhlazovací tábory prezidenta Kagameho v hojeném počtu např. v Bugasira, Ruhengeri, Byumba, Kibungu, Inyungwe a na dalších místech, kde RPF spalovala Hutu a Konžany (Osmdesát mladých Konžanů bylo deportováno z jižního Kivu v Kongu do Rwandy v lednu 2001). Podle agentury MISNA, zatímco důstojníci USA odvraceli zraky, tak lidé tu byli denně zabíjeni a spalováni v rámci programu jménem Manpower

Dutes (Povinnosti lidské síly).

Nick Gordon píše: „Tři řady primitivních obydlí. Střecha jednoho se opravuje. Jsou to přístřešky mužů z RPF ve vojenském kampu Gabiro. Vypadá to tak nevinně: celek, který by mohl maximálně urážet krásu klasické africké krajiny. Žádné prozrazující komíny, koleje vedoucí do zakázané oblasti. Vskutku, jak jsem jedl chléb a čekal na fotografa, aby udělal pár snímků, nechtělo se mi věřit, že tahle tečka na mapě je vyhlazovací tábor. Co se děje uvnitř kempu Gabiro, je opravdu odporné a není to jediný případ. Od té doby, co kontrolu převzala nová vláda (RPF), jsou po celé zemi Hutuové zabíjeni po desetitisících.“

Amnesty International zdokumentovala model vraždění, nezákonného věznění a „mizení“. Skoro všichni političtí oponenti Tutsiové, či Hutuové jsou označeni za popírače genocidy a podle toho je s nimi naloženo. Amnesty International protestovala, že procesy a popravy obviněných z kolaborace během genocidy, jsou politicky motivované.

Nový diktátor zvaný demokrat a role Západu při masakrech ve Rwandě, aneb honba za bohatstvím východního Konga

„V červnu 1994 RPF dovršila coup d'état a konsolidovala moc na území Rwandy. Vláda Paula Kagameho od té doby drží politickou moc pevně ve svých rukou a manipuluje veřejné mínění ve svůj prospěch tím, že propaguje vysoce zpolitizovanou ideologii genocidy,“ píše profesor Peter Erlinder a bývalý prezident Vedení rady obhajoby Mezinárodního trestního tribunálu pro

Invaze do Rwandy v roce 1990 byla spouštěcím mechanismem nadcházejících událostí, které se podepsaly na osudu milionů nevinných lidí ve střední Africe. Píše ve své studii s názvem Americkou sponzorovaná „genocida ve Rwandě“ a její následky: psychologická válka, prosystémová reportáž a honba na uprchlíky, Keith Harmon Snow. K. H. Snow je profesor práva, investigativní novinář a fotograf, který se specializuje na centrální Afriku. V roce 2000

se účastnil slyšení Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu (ICTR) v Tanzanii. Jeho expertiza událostí genocidy a tajných operací v Africe vyhrála dvě ocenění Project Censored a celou řadu dalších ocenění hodnotících akademickou úroveň jeho studií a vysoké nebezpečí, které podstupuje při získávání informací. Snow je zpravodajem Survivors Rights International, Genocide Watch a OSN. K. H. Snow a celá řada dalších, kteří se účastnili slyšení ICTR, či se detailně zabývali studiem dostupných informací o tom, co se počátkem 90. let ve Rwandě dělo, podávají na tyto události radikálně odlišný pohled než ten, který už čtrnáct let omílají massmédia.

Human Rights Watch obvinila rwandskou policii z několika vražd a úmrtí vězňů ve vazbě. V červnu 2006 Mezinárodní federace lidských práv a Humans Rights Watch uveřejnily dokument, který obviňuje rwandskou armádu RPF z „vážného porušování mezinárodního humanitárního práva“.

V dubnu 2004 dokonce i The Economist označil Kagameho režim za „nejrepressivnější režim v Africe“. V dubnu 2008 pak The Economist napsal, že Kagame „povoluje méně svobody tisku a politického prostoru než Robert Mugabe v Zimbabwe“ a „kdokoli představuje nejmenší politické ohrožení, tak se s ním režim nemilosrdně vypořádá.“

Nicméně propaganda šířená massmédií chce, abychom věřili, že za své problémy si dnes Afrika může sama. Skutečnost je ovšem taková, že největším problémem Afriky je paradoxně její nerostné bohatství a rekolonizace korporacemi z celého světa s velmocenskou podporou diktátorským režimům, vydávajících se i za demokracie. Tyto kruté režimy jsou nadále nástroji mocenské politiky především hráčů USA, EU, Kanady, Číny a Ruska. Kořeny nenávisti mezi africkými kmeny jsou především produktem kolonizace bílého muže.

Výcvikové programy USA pro africké zabijáky

Kanadský autor a žurnalista, Robin Philpot v knize s názvem Takto se to v Ki-

gali nestalo, aneb nedotknutelní píše: „invaze RPF v roce 1990 byla stoprocentně podporovaná Spojenými státy. RPF závisela na programech ministerstva zahraničí USA jako, IMET (International Military Education and Training, Mezinárodní vojenská výchova a trénink), JCET (Joint Combined Exchange Training and Special forces operation, Spojené, kombinované a výměnné cvičení a Speciální operační síly). A tzv. Rozšířený IMET (E-IMET) byl především využit k výcviku rwandských vojáků k budoucím invazím do východního Konga, které leží přímo na hranicích s Rwandou, a kde se ukrývají jedny z největších zásob nerostných surovin včetně pověstného koltanu a diamantů. Anglosaský plán k vytěsnění Francie z této bohaté oblasti vedl přes podporu diktátora Ugandy Museveniho a převzetí kontroly nad Rwandou, skrze vojenskou podporu dalšího brutálního diktátora, gen. Paula Kagameho. Mezi lety 1989 a 1992 Uganda inkasovala od USA 183 milionů dolarů ve formě tzv. nevojenské pomoci, což byl dvojnásobek toho, co dostávala Rwanda během vlády prezidenta Hutuů, Habyarimana, kterého podporovala Francie.“

Mezi léty 1989 až 1998 Spojené státy africkým zemím zajistily zbraně a vojenský výcvik v hodnotě 227 milionů dolarů. Z čehož 111 milionů přijaly vlády, které se přímo, či nepřímo účastnily války v Kongu, konkrétně Angola, Burundi, Čad, samotná DRK, Namibie, Rwanda, Súdán, Uganda a Zimbabwe. Po té, co RPF v roce 1994 dobila Rwandu, tak Kagame přijal od Spojených států speciální pozornost v podobě „pohotovostního balíčku“ se 75 miliony dolarů. Spojené státy pokračovaly s vojenským výcvikem a zásobou zbraní pro Rwandu, Ugandu, Namibii a Zimbabwe i během jejich invaze a okupace Konga. Ve fiskálním roce 1999 z 19,5 milionů dolarů ve zbraních a vojenském výcviku pro Afriku, 4,8 milionů putovalo do zemí přímo, či nepřímo podílejících se na válce v DRK.

dokončení v příštím čísle

JANA RIDVANOVÁ

Jaká mince, jaká měna?

S určitou pravidelností se začalo mluvit na české politické a mediální scéně o zavedení eura. Poté, co ODS našla své evropské kořeny, má euro velice silnou politickou podporu, která jde od ODS k ČSSD přes zelené a lidovce. Jen komunisté chtějí nadále platit českými korunami.

Na zavedení eura především tlačí střední a velcí podnikatelé, exportéři a dopravní společnosti: tyto skupiny tvrdí, že jsou často znevýhodněny fluktuací koruny, která je díky své malé váze na trhu dosti citlivá na spekulace, fluktuace trhu a jiné vlivy. Zavedení eura by těmto skupinám pomohlo k větší stabilitě a k lepšímu plánování. V situaci, kdy velká část českého hospodářství je zaměřeno na export, tak lobbystické skupiny, zastupující zájem již zmíněných vrstev, vyvíjí dosti velký tlak na politické strany, aby zavedení eura co nejvíce uspíšili. Lidem, kteří jejich cíle a potřeby nesdílí, je argumentováno větším pohodlím, stabilitou, a přínosem všem. Tato argumentace však zastírá, že zavedení eura má vysoké náklady a provází ho důležité implikace

Jak známo, pro vstup do eurozóny musí stát vykazovat stabilitu tří parametrů: státního zadlužení, inflace, a měny. Schodek státního rozpočtu nesmí přesáhnout tři procenta ročně, a celkové státní zadlužení nesmí být vyšší než 60%, či musí směřovat k této hranici. Inflace nesmí být vyšší než 1,5% průměru inflace tří sousedních států, a měny musí být směnitelné na měnových trzích a musí být také dostatečně stabilní. Asi nejzávažnější parametr, vzhledem k expanzivním rozpočtovým politikám, je asi schodek státního rozpočtu. Právě tento parametr může mít důležitou roli pro směřování české rozpočtové a státní politiky.

Před volbami do poslanecké sněmovny nejvíce horovala za euro ČSSD, která tím chtěla vzít středové a pravocivé voliče ODS, která tehdy vystupovala euroskepticky. Sociální demokraté tak reagovali na skepsi či přímé zklamání určitých sociálních vrstev a organizací, např. Svazu průmyslu či Svazu autodopravců, kteří mají blízko k ODS, ale v jejichž zájmu je brzké zavedení eura. Dnes se

ale situace změnila, jelikož Topolánkova ODS i bývalá koalici vláda vzaly euro za svojí prioritu. Do potíží naopak euro dostává sociální demokraty, jelikož tito volají po větších výdajích státního rozpočtu, neboli po větším deficitu, ale stále zachovávají jako svojí prioritu zavedení eura. Zavedení eura má zřejmě pro soc. dem důležitou politickou váhu, je-
likož slouží jako legitimizace v očích podnikatelských a průmyslových profesních organizací. Nicméně euro není pro soc. dem. již distinktivním znakem, jelikož cíl jeho zavedení převzali i ostatní parlamentní strany, kromě KSČM.

Parametr tří procentní hranice státního deficitu pravděpodobně ztíží práci příští vládě při sestavování rozpočtu. Již dnes odstupující ministr financí Kalousek, a nový premiér Fischer mluví ve jménu maastrichtských parametrů o nutnosti seškrtnání výdajů po „výdajově mimořádném roku 2009“. Tento scénář však počítá především s návratem lehkého růstu v roce 2010, a se snížením výdajů na sociální péči nově nezaměstnaným. Tento scénář není ale vůbec automatický, či pravděpodobný, jelikož i Mezinárodní měnový fond počítá pro rok 2010 jen s mírným, stagnačním růstem: nicméně v posledních měsících MMF musel opravit svoje prognózy směrem dolů. A není vyloučeno, že se tak stane i v tomto případě. Nao-

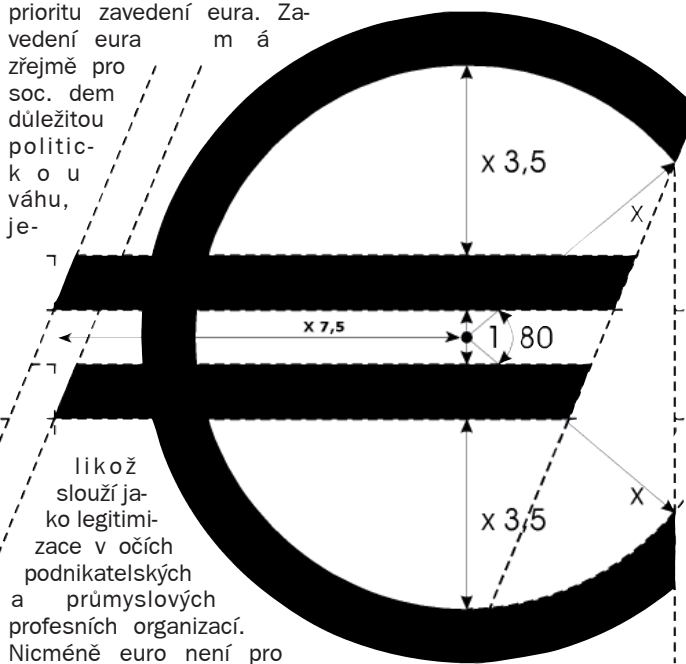
pak experti, jako třeba držitel Nobelovy ceny Krugmann či Stiglitz, mluví o dlouhodobější krizi, či dokonce depresi (neboli snížení HDP o 10% během tří let).

Bude tedy záležet, jak se postaví příští vláda této situa-

výraznějšího zdanění. To by bylo žádoucí hlavně směrem k těm skupinám a vrstvám, které by měly ze společné měny největší užitek a zisk. Nicméně politická třída, a zde často stranická příslušnost, nehraje příliš velkou roli, není nakloněna vyšším zdaněním firem a podnikatelů, a obzvláště ne v dobách krize. Je tudíž pravděpodobnější, že zavedení eura zaplatí ti, kteří z něj budou mít nejmenší užitek.

Kalousekův návrh na rozpočtové výdaje pro rok 2010 ukazuje i snahu strukturálně přeměnit rozpočtovou politiku ČR. Tato přeměna je složena z několika prvků: snížení sociálních obvodů, vazba inflace a rozpočtového schodku na maastrichtská kritéria, schválení velkých zakázek na několik roků dopředu (viz snahy o ekologických škod), a zmrazení výdajů do státní sféry. Takový model de facto podkopává příjmovou stránku sociálního systému, omezuje jeho financování státním dluhem a přetváří rozpočet jako nástroj přerozdělování peněz zdola nahoru (vzhledem k rozložení daňové zátěže) a horizontálně mezi velkými podniky a zakázkami. Je nasnadě, že krácení příjmů do sociálního systému a socializace ztrát a investic soukromých podniků a bank, povede k rozpočtové tísní, a bude zámkou pro další kolo privatizací zdravotního a sociálního systému. Dalo by se tedy čekat, že opoziční síly budou demonstrovat proti takovému těžkému dědictví, nicméně ČSSD dnes buď toleruje, nebo přímo podporuje jednotlivé návrhy, které vedou k této strukturální změně.

Dalším pádným argumentem proti zavedení Eura je struktura a fungování Evropské centrální banky (ECB), které musela čelit v minulých letech velice tvrdé kritice al-terglobalizačního a sociálního hnutí v Evropě. ECB totiž často dělá rozhodnutí, stanovuje cíle, dělá kroky, které mají velký dopad na obyvatele eurozóny, aniž by centrální bankéři byli

pod demokratickou kontrolou. ECB musí především kontrolovat a stanovovat inflaci. Dlouhodobě cílem ECB je inflace kolem 2%, schodek rozpočtů kolem 0%, nezaměstnanost upravená dle inflačního cíle (podle neoliberálních ekonomů má každá země určité procento nezaměstnanosti, které zaručuje nízkou inflaci) a ekonomický růst. Cíle inflace a schodku jsou ale příliš rigidní, neberou ohled na ekonomické cykly, a podřizují sobě všechny ostatní stránky ekonomického života. Monetární politika ECB a Paktu, ironicky nazvaného,

„růstu a stability“, měla důležitou roli ve stagnaci mezd, sociálních škrtů, a v omezování práv všech druhů. ECB nejen že je velkou dírou v demokracii eurozóny, ale je to také instituce, která si de facto nárokuje privilegium řídit veřejné rozpočty. Vstupem do eurozóny by se ČR stala součástí této díry v demokracii. Česká centrální banka sice je de facto bezmocná v rámci globální a evropské ekonomiky, nicméně přijetí do eurozóny by jen prohloubilo díru v demokracii, která již v ČR je, a ještě více by zemi podřídilo bývalým neoliberál-

ním politikám.

Z pohledu radikální levice je tedy vstup do eurozóny jen prohloubení deficit demokracie v řízení ekonomiky a v rozpočtové politice. Náklady na zavedení eura by v současné době nesly především středně a nízkopříjmové vrstvy, zaměstnanci, studenti a absolventi škol, neboli ti, kteří by měli ze společné měny co nejmenší užitek. Naopak jiné kruhy, kruhy podnikatelů, vysokých manažerů, průmyslových vlastníků, autodopravců, majitelů turistických zařízení a dalších by ze zavedení eura měly vyšší

zisky, aniž by za to nesly náklady skrz větší zdanění svých příjmů a výdělků. Nicméně nelze nostalgicky lpět na Karlech IV., Emách Destinových a dalších velkánech ztvárněných na korunách, protože zavedení eura jen zvětšuje a prohlubuje mechanismy a rysy monetární politiky, které již tady jsou. Volba mezi eurem a korunami je tedy volbou mezi menším a větším zlem. V příštím čísle se proto budu věnovat možným alternativám monetární politiky a přeměně prostředku měny jako takového.

JAKUB HORNÁČEK

Boj proti krizi:

Francie: plná inspirací i otázek

Od začátku roku byla Francie jevištěm několika důležitých sociálních bojů spojených s krizí. Jde především o čtyři sociální hnutí, která ale zůstala mezi sebou dosti izolovaná: celostátní demonstrace odborových centrál proti ekonomické politice Sarkozyho vlády, hnutí proti reformě vysokých škol, generální stávky v Antillách proti drahotě a za vyšší platy, a akce zaměstnanců jednotlivých závodů, které byly médií překřtěna „únosy manažerů“.

První zmíněné protestní hnutí má podporu všech odborových centrál, které společně demonstrovaly proti způsobu, jakým Sarkozyho vláda přistupuje ke krizi. Na jedné straně se tato vláda nezděráhá půjčovat miliardy eur bankám a firmám v potížích (viz. angažmá Sarkozyho ve francouzském automobilovém průmyslu), ale na druhé straně pokračuje v privatizaci veřejných statků a služeb a zeštilňování státní správy, není ochotna dát více peněz na podpory nezaměstnaných, na důchody a na platy zaměstnanců ve státní službě atd. Sarkozy je z tohoto ohledu velice poučný příklad chování pravicového politika: na jedné straně mluví o nutnosti vstupu státu do hospodářství a obrody kapitalismu, na druhé straně pokračuje v oklešťování práv a sociálních služeb.

Proto všechny odborové organizace vyhlásily celkem tři dny (29.ledna, 19. března, 1. května) celostátní akcí a demonstrací, kterých se účastnilo několik milionů lidí. I nejméně radikální odbory pochopily, že, chtějí-li si za-

chovat trochu věrohodnosti v očích zaměstnanců, na které dopadají náklady krize, musí zorganizovat protestní akce. Je tudíž pozitivní, že všechny odbory našly mezi sebou shodu, ale cena této operace je vysoká: sjednocení akcí bylo možné jen díky velice obecné programové platformě, která by mohla uspokojit i odbory blízké Sarkozyho straně UMP. Odborové demonstrace dávají prostor lidem postiženým krizí, mají ale, zdá se, jen malý účinek na politiky. Navíc nemálo odborářů se netají tím, že demonstrace mají jako hlavní účel kontrolu společenského konfliktu, tak aby „nepřerostl do extremistických podob“: zaměstnanců se dá možnost se projít pod odborovými vlajkami ulicemi s nadějí, že se smíří se sníženým platem či výpovědí. Posledním problémem je i účast: mohutná, ale stojící na silných ročnicích 60. let a 70. let a na některých sektorech zaměstnanců státní správy. Stávky v soukromém sektoru jen výjimečně přesáhly účasti 10% a všeobecně je problém s účastí na akcích flexibilních

zaměstnanců.

Jak dál?

Po prvním máji se odborové centrály mezi sebou dohadují, kam dál směřovat hnutí. Zde se právě nejvíce projevuje rozdíl mezi těmi odbory, které berou demonstrace jako výpustný ventil a kontrolu konfliktu, a těmi, které tak nečiní. Třetí největší odborová konfederace, Force Ouvriere, chce vyhlásit generální stávku po evropských volbách místo toho první dvě největší odborové centrály, CFDT a CGT, toto odmítají: CFDT protože považuje generální stávku za zbytečnou a příliš radikální, CGT protože má strach z neúspěchu vzhledem k malé přítomnosti odborů v soukromém sektoru. Spory se vedou také na programové rovině. Odborové centrály jen těžko hledají nějakou shodu.

Zámoří

Daleko zajímavější je situace na francouzských Antillách, především na ostrovech Guadeloupe, Reunion a Mar-

tinique. Tyto ostrovy jsou de facto koloniálními doménami Francie (tzv. Departement d'outre mer), a často na nich přetrvávají hierarchické vztahy se silnými prvky kolonialismu a rasové nadvlády bílých vlastníků půdy a průmyslu nad kreolskými zaměstnanci a zemědělci. V takové situaci na ostrovech vznikly Výbory proti vykořisťování, které dokázaly formulovat jasné požadavky (snížení cen zboží základní potřeby, zvednutí nejnižších platů o 200 eur, rozšíření práv na pracovišti), a vyvolat masové stávky a demonstrace. Například Guadeloupe byla 44 dní paralyzovaná generální stávkou, a na Reunionu a Martinique byly demonstrace, kterých se účastnilo 10% až 15% celkového obyvatelstva. Výbory zmobilizovaly velké množství politicky neangažovaného obyvatelstva, a fungovaly de facto mimo struktury a bez většího příspěvku tradičních organizací jako odbory, radikálně levicové strany a sdružení. Po týdnech demonstrací a stávek dokázaly vybojovat od zástupců tamější buržoa-

zie (kterou v médiích označili někteří ministři a náměstci Sarkozyho vlády za jednu z nejméně progresivních ve Francii) významné ústupky. Je v tomto smyslu škoda, že francouzské hnutí a levice nedokázali významněji podpořit a spojit boje na „kontinentě“ s těmi na karibských ostrovech.

Únosy manažerů

Média se v poslední době věnovala také několika případům „únosů“ manažerů ze strany zaměstnanců závodů, kde by měla proběhnout zásadní restrukturalizace. „Únosy“ spočívají hlavně v tom, že zaměstnanci zadrželi na několik hodin manažery závodů, kde pracují, aby vyjednali výrobní plán, který by zohlednil i jejich potřeby a požadavky. Manažerům nebylo vyhrožováno násilím ani jim nebylo ublíženo,

čímž by, mimo jiné, ztratily právní hodnotu i podepsané dohody. Zadržení manažerů se projevilo efektivní především z dvou pohledů: přímým kontaktem a tvrdým vyjednáváním si zaměstnanci často vymohli revizi a přepracování restrukturalizačních plánů, a média se začala věnovat sociálním problémům způsobených krizí, jako masové výpovědi, snižování bonusů a platů, či delokalizace do jiných zemí. Díky zadržení celá země zná dělníky z Continentalu, kde podle plánů managementu mělo dojít k masovému výpovědím, či z Caterpillaru. Tento způsob boje se osvědčil jako efektivnější než masové promenády odborových centrál, a podle průzkumů veřejného mínění zhruba třetina francouzů souhlasí s tímto způsobem boje a víc jak

polovina má porozumění pro důvody takových akcí. Tento výsledek je důležitý, protože i relativně radikální způsob boje má podporu veřejnosti, i přes silnou mediální masáž, která strašila návratem terorismu 70. let. Zadržení manažerů pomohlo také k mobilizaci v závodech, k mobilizaci zaměstnanců bez odborářské legitimace, kteří se tak začali účastnit demonstrací a stávek, které v posledních týdnech zasáhly závody Continentalu, Caterpillaru a jiných nadnárodních firem.

Shrnutí situace ve Francii není lehké. Po celé zemi vznikají malé a lokální boje proti dopadům krize, popřípadě sektorová hnutí (např. doktorandů a sestřiček). I ve Francii je již cítit zvyšující se nezaměstnanost, nejistota a tlak na zaměstnance, aby se vzdaly svých práv a

výhod výměnou za zachování pracovních míst a platů. Nelze navíc přehlédnout, že se sice zvyšuje určitě napětí, ale většina lidí spíš propadá rezignaci či přestupuje na strategie přežití, než aby pomýšlela na zapojení se do bojů. Již existujícím bojům zatím dost chybí viditelnost, koordinace, návrhy jdoucí za jednoduchou obranu statutu quo. Tuto práci by měli dělat odborové centrály, které se ale zatím jen dohadují, zda další kolo demonstračních procházek bude ještě před školními prázdninami či až v září. Francie je nepochybně zemí, kde je jedno z nejsilnějších hnutí, konfrontující se s dopady krize na lidi, ale zdá se, že vývoj tohoto hnutí kopíruje do určité míry potíže přítomné i v jiných zemích Evropy.

JAKUB HORNÁČEK

Marxismus v 21.století:

Mao, Castro, Che a národněosvobozené hnutí

Trockij rozvinul svou Teorii permanentní revoluce během ruské revoluce roku 1905. V této době prakticky všichni marxisté, od Kautského přes Plechanova po Lenina, věřili, že pouze vyspělé země jsou připraveny na socialistickou revoluci. Zhruba řečeno argumentovali, že moc dělnické třídy bude vzrůstat rovnoměrně s technickým pokrokem ve výrobě. Zaostalé země musí projít těmi samými stupni vývoje jako vyspělé země. Pouze po dlouhém procesu průmyslového rozvoje a přechodu přes buržoasní parlamentní režim bude dělnická třída dostatečně vyzrálá, aby mohla pomýšlet na socialistickou revoluci.

Všichni ruští sociální demokraté – jak menševici, tak bolševici – předpokládali, že Rusko se přibližuje k buržoasní revoluci, jakožto vyústění rozporu mezi kapitalistickými výrobními silami na jedné straně a autokracií, feudálním držením půdy a dalším feudálním přežitkům na druhé straně. Menševici z toho vyvozovali, že buržoasie musí být nutně vůdcem revoluce a musí se zmocnit politické moci. Sociální demokraté by tedy měli podporovat liberální buržoasii a zároveň hájit zvláštní zájmy dělníků v rámci kapitalismu – např. boj za osmi-hodinovou pracovní dobu a jiné sociální reformy.

Lenin a bolševici souhlasili, že revoluce bude mít buržo-

asní charakter a že její cíle nemohou překročit limity buržoasní revoluce. „Demokratická revoluce nepřekročí možnosti buržoasních společensko-ekonomických vztahů...“ psal Lenin v roce 1905. Nebo: „... tato demokratická revoluce nebude slábnout, ale bude silnit až vyústí v nadvládu buržoasie.“ Lenin se k tomuto tématu vracel znovu a znovu.

Tyto názory Lenin změnil teprve během únorové revoluce 1917. Např. ještě v září 1914 psal, že ruská revoluce se musí omezit na tři věci: ustanovení demokratické republiky (kde bude zaručena rovnost občanů, právo na sebeurčení pro všechny národy apod.), konfiskace statků velkých statkářů a ustanovení

osmi-hodinové pracovní doby.

V čem se Lenin fundamentálně lišil od menševiků bylo jeho naléhání, aby dělnické hnutí zůstalo nezávislé na liberální buržoasii – aby byla buržoasní revoluce dotažena dál, než by si sama buržoasie přála.

Trockij byl stejně jako Lenin přesvědčen, že liberální buržoasie nemůže sama o sobě vybojovat všechny revoluční vymoženosti, a že agrární revoluce – klíčová součást buržoasní revoluce – může být provedena pouze spojenectvím dělnické třídy a rolníků. Avšak nesoúhlasil s tím, že by rolníci mohli vytvořit vlastní nezávislou politickou stranu, argumentující, že mezi rolníky jsou ostré majetkové rozdíly a

rozpory.

„Všechny historické zkušenosti“ ... psal ... „ukazují, že rolnictvo je naprosto neschopné vystupovat jako nezávislá síla.“ Jestliže ve všech revolucích, počínaje německou reformací, podporovali rolníci jednu nebo druhou frakci buržoasie, v Rusku, díky silící dělnické třídě a konservatismu buržoasie, budou rolníci nuceni podporovat proletariát. Revoluce nebude omezena cíly samotné buržoasie, ale revoluční iniciativa již začne přecházet do rukou proletariátu. Trockij píše: „Proletariát roste a sílí rovnoměrně s tím, jak se rozvíjí kapitalismus. V určitém smyslu znamená rozvoj kapitalismu přibližování se k proletářské diktatuře.“

Avšak den a hodina, kdy proletariát uchopí moc, nezávisí přímo na úrovni výrobních sil, ale na podmínkách třídního boje, na mezinárodní situaci a mnoha dalších subjektivních faktorech: tradici, iniciativě, připravenosti k boji ...

V ekonomicky zaostalých zemích může proletariát klidně získat moc dříve než ve vyspělých zemích. V roce 1871 proletariát získal moc v maloburžoasní Paříži. Pravda, jen na dva měsíce, avšak bylo to dříve než ve vyspělých kapitalistických centrech v Anglii či v USA. Představa, že vítězství diktatury proletariátu závisí přímo na technické úrovni výrobních sil je předsudek, odvozený od extrémně zjednodušeného „ekonomického“ materialismu. Takovéto pojetí není marxismu vlastní.

Ruská revoluce vytváří podmínky, za kterých může moc přejít do rukou proletariátu dokonce ještě předtím, než se stačí rozvinout buržoasní liberalismus.“

Jiný důležitý prvek této teorie je internacionální charakter nastávající ruské revoluce. Začala sice na národní úrovni, avšak dokončena může být jedině vítězstvím revoluce ve vyspělých zemích:

Jak daleko může dojít socialistická politika dělnické třídy v ekonomických podmínkách Ruska? S jistotou můžeme říci jen jedno: Před proletariátem by se kupily nepřekonatelné překážky, až by byl spoután technickou zaostalostí země. Bez přímé státní podpory od evropského proletariátu nemůže dělnická třída Ruska udržet svou moc.

Základní prvky Trockého teorie se dají shrnout do šesti bodů:

1. Buržoasie, která se objevila na scéně pozdě, je fundamentálně odlišná od svých předchůdců před jedním či dvěma stoletími. Je naprosto neschopná provést revoluční odstranění feudálního a im-

periálního útlu. Nedokáže zničit feudalismus, dosáhnout národního osvobození a demokracie. Buržoasie zde není žádnou revoluční silou, nýbrž brzdou revoluce. Je to naprosto konservativní síla.

2. Rozhodující revoluční role tak připadá proletariátu, ačkoli ten může být mladý a početně slabý.

3. Rolnictvo – neschopné samostatné akce – bude následovat města. Bude bojovat

Maovo vítězství

Ve vítězství Maa nehrála průmyslová dělnická třída vůbec žádnou roli. Dokonce ani členská základna komunistické strany nebyla složena z dělníků. Maův vzestup šel ruku v ruce s tím, jak se strana oddělovala od dělnické třídy. Koncem roku 1926 bylo minimálně 66% členů tvořeno dělníky, dalších 22% intelektuály a pouze 5% rolníky. V listopadu roku 1928 kleslo

omintangem. Když v prosinci 1937 kuomintangská vláda nechala popravit dělníky, kteří šli na stávkou, nebo třeba jen agitovali pro stávkou během války, mluvčí komunistické strany řekl v rozhovoru, že strana toto jednání vlády zcela schvaluje. Po vítězství v občanské válce mezi Komunistickou stranou a Kuomintangem, neexistovala v podstatě žádná stranická organizace v Kuomintangských oblastech, přestože zde ležela všechna průmyslová centra v zemi.

Maovo dobytí měst odhalilo více než cokoli jiného, že se Komunistická strana zcela rozešla s třídou průmyslových dělníků. Komunističtí lídři udělali vše, aby předešli povstání dělníků v předvečer svého příchodu. Např. krátce předtím než padl Tientsin a Peking, velitel z fronty učinil prohlášení: „[řeč k lidu] V zájmu udržení klidu a pořádku kuomintangští úředníci, policejní personál, kraje, správy hlavních měst a venkova,

všechny ostatní vládní instituce, oblasti, města, vesnice či posádky Pao Chia budou zachovány a všichni zůstanou ve svých dosavadních funkcích ...“

V době, kdy rudá armáda překračovala řeku Jang-Ce, tj. před obsazením velkých měst ve střední a jižní Číně (Šanghaj, Hankow, Canton), Mao a Chu Teh stále prohlašovali: „Doufáme, že dělníci a zaměstnanci ve všech odvětvích budou pokračovat v práci a že obchod bude fungovat jako obvykle... úředníci kuomintangu, provincií, městské i okresní správy na všech úrovních, či delegáti „Národního Shromáždění“, zákonodárci, členové obecní rady, policejní posádky, a vůdci organizací Pao Chia... zůstanou na svých postech a budou poslouchat příkazy Lidové osvobozené armády a Lidové vlády.“

Dělnická třída musela jen nečinně přihlížet. Report z

pod vedením průmyslového dělnictva.

4. Důsledné řešení agrární otázky, národnostní otázky a překonání sociálních a imperiálních pout, brzdících ekonomický rozvoj, bude nutně přesahovat rámec buržoasní politiky. Demokratická revoluce přerůstá v revoluci socialistickou – nastává permanentní revoluce.

5. Dovršení socialistické revoluce omezené na jeden národ, či zemi je nemyslitelné ... Socialistická revoluce se stává permanentní revolucí v novém a širším smyslu slova. Konečné vítězství revoluce znamená vítězství nové společnosti na celé planetě. Je reakcionářské pokoušet se budovat „socialismus v jedné zemi.“

6. Vítězství revoluce v zaostalé zemi povede k propuknutí bouří ve vyspělých zemích.

procento dělníků o více než 4/5, a oficiální záznamy říkají, že jádro strany nebylo tvořeno průmyslovými dělníky. Roku 1928 strana přiznala, že dělníci tvoří pouze 10% členů. Roku 1929 to bylo již 3%, v březnu 1930 2,5%, v září tohoto roku dokonce 1,6% a v podstatě nula procent na konci téhož roku. Od té doby až do Maova vítězství neměla strana žádné dělníky.

Během Maova vzestupu byli dělníci ve strategii komunistické strany tak bezvýznamní, že strana ani neshledala za nutné uspořádat národní sjezd odborů, který se konal naposledy před 19 lety roku 1929. Nikdo se ani nepokoušel získat podporu dělníků. Z jejích deklarací je patrné, že v klíčových letech 1937 - 45 strana ani nepomýšlela na to, že by mohla podporovat nějakou stranickou organizaci v oblastech kontrolovaných Ku-

Nankingu 22. dubna 1949, tj. dva dny před obsazením Lido-
vě osvobozenou armádou, popisuje situaci tímto způsobem: „Obyvatelstvo Nankingu neprojevuje žádné známky nadšení. Jen u řeky je vidět hloučky zvědavců, kteří sledují ozbrojený boj na opačné straně řeky. Obchod pokračuje jako obvykle. Některé obchody jsou zavřené, ale to jen proto, že scházejí zakázky...“

Měsíc na to psal zpravodaj New York Times ze Šanghaje:

„Rudá Armáda začala vyvěšovat plakáty, vyzývající občany ke klidu a ujišťující, že se není čeho obávat.“

V Cantonu: „Po vstupu do města komunisté navázali styky s policejní stanicí a vyzvali policisty, aby zůstali na svých postech a nadále udržovali pořádek.“

Castrova revoluce

Případ, ve kterém ani dělnická třída ani rolnictvo nehrálo žádnou důležitou roli a kde rozhodující úlohu sehrála inteligence střední třídy, byl vstup Fidela Castra. C Wright Millsova kniha Listen Yankee, která je více méně monologem kubánských vůdců, hned na začátku říká: čím revoluce nebyla: „... revoluce sama nebyla bojem ... mezi námezdními dělníky a kapitalisty... Naše revoluce nebyla vedena odbory, námezdními dělníky velkými měst či dělníckými stranami... námezdní dělníci ve městech nejsou uvědomělými nositeli revoluce...“

Rolnictvo bylo v Castrově armádě zastoupeno jen velmi řídko. Ještě roku 1958 měl Castro něco kolem 180 ozbrojených mužů a v době Batista-
tova pádu narostl tento počet jen na 803.

Castrovo hnutí tvořila střední třída. Všechny 82 mužů, kteří se v prosinci roku 1956 pod Castrovým vedením přeplavili z Mexika a vylodili se na Kubě a všech 12 mužů, kteří přežili boje v Sierra Maestra, pocházeli ze střední třídy.

Castrův program na počát-

ku nijak nepřesahoval hranice liberálních reforem, přijatelných pro střední třídu. V článku v časopise Coronet v únoru 1958 Castro uvedl, že neplánuje žádné vyvlastňování ani znárodnění majetku cizích investorů: „Osobně shledávám, že znárodnění je přinejlepším velmi nešikovný nástroj. Nemyslím si, že by oslabení soukromých firem

organizací amerických států v Buenos Aires Castro prohlásil: „Nijak nebráníme soukromým investicím... Věříme, že zkušenosti a nadšení soukromých investorů budou užitečné i pro nás... Společnosti s mezinárodním kapitálem budou mít u nás stejná práva jako domácí firmy.“

Bezmocnost bojujících společenských tříd: dělníků a

považování za objekt historie a nikoli za uvědomělý subjekt.

V čem se teorie mýlila?

Zatímco konservatismus a zbabělost nově vzniklé buržoasie (Trockého první bod) se zcela potvrdily, tak očekávaná revoluční povaha mladé dělnické třídy (bod číslo dva) zdaleka tak samozřejmá není. Důvody není těžké pochopit. Převládající ideologie ve společnosti, je ideologie vládnoucí třídy. Převaha nových neuvědomělých dělníků, s jednou nohou na venkově, je v mnoha případech velkou překážkou pro vývoj samostatných dělnických organizací. Chabé zkušenosti a negramotnost jejich slabost ještě prohlubují. To záhy vede k další slabosti – k jejich závislosti na vůdcích, kteří sami dělníky nejsou. Odbory jsou v zaostalých zemích téměř vždy vedeny „outsidery“. Tak to můžeme vidět např. v Indii.

Prakticky všechny indické odbory jsou vedeny osobami, které nemají žádné zájem v průmyslu – „outsidery“ ... Mnoho těchto outsiderů zastává více postů v různých odborech. Jeden z největších odborových leaderů uvedl, že předseda asi 30-ti odborů. Zároveň však dodal, že obvykle není nic, s čím by jim mohl pomoci!

Slabost a závislost na outsiderech vede ke vzniku osobních kultů. Mnoho odborů jsou stále zvyklé podporovat nějakou osobnost a tento člověk pak odbory ovládá. Rozhoduje o veškeré jejich politice a akcích. Odbory jsou pak známé jako jeho odbory. Dělníci na takového vůdce pohlížejí jako na někoho, kdo je chrání a hájí jejich zájmy. Považují ho za svého ochránce a jsou ochotni ho kamkoli následovat. Je to jakési uctívání hrdinů. Takových hrdinů je v hnutí celá řada. Dokáží sice pomoci dělníkům hájit některé jejich

nějak posílilo stát. Jakýkoli pokus o hromadné znárodnění by navíc bránilo našemu hlavnímu cíli – co možná nejrychlejší industrializaci. Cizí investoři budou proto u nás vždy vítáni a chráněni.“

V květnu 1958 ujišťoval svého životopisce Duboise: „Hnutí 26. července nikdy nemluvílo o socializaci ani o znárodnění průmyslu. To je zcela neopodstatněná obava z naší revoluce. Říkáme od prvního dne, že bojujeme za Ústavu z roku 1940, která poskytuje záruky, práva a závazky všem, kdo se podílí na výrobě. Zaručujeme svobodu soukromým podnikům, cizímu kapitálu a mnoho dalších ekonomických, sociálních a politických práv.“

Ještě 2. května 1959 na ekonomickém kongresu or-

kapalistů, rolníků a statkářů, slabost typická pro střední třídu a neomezená moc nové Castrovy elity, která neměla žádné vyhraněné ekonomické zájmy, vysvětluje snadnost, s jakou byl umírněný Castrův program (1953 – 58), založený na soukromém vlastnictví, změněn na radikální program státního vlastnictví s centrálním plánováním. Teprve 16 dubna 1961 Castro prohlásil, že revoluce byla socialistická. Podle slov presidenta republiky – dr. Oswalda Doricose Torrada, lidé „jednoho krásného dne... zjistili, že to, za co celou dobu bojovali a co podporovali, byla vlastně socialistická revoluce.“ Tato skvělá formulace dokonale charakterizuje povahu těchto bonapartistických manipulací. Lidé jsou zde

zájmy, ale nedokáží budovat samostatnou demokratickou organizaci. Dělnické hnutí tak uvízlo na mrtvém bodě a tento stav bude trvat, dokud se dělníci nepostaví na vlastní nohy a nepřestanou žalostně spolehat na vynikající osobnosti.

Jiná slabost dělnického hnutí v mnoha zaostalých zemích je jeho závislost na státu. Např. v Indii stát soustředil ve svých rukou mnoho funkcí, které ve svobodné společnosti připadají na odbory. Stát (a nikoli kolektivní smlouva mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci) má např. rozhodující úlohu při jednání o mzdách a dalších pracovních podmínkách. To je nutný důsledek ekonomické zaostalosti na jedné straně a slabosti dělníků na druhé straně.

A v Latinské Americe reprezentanti odborů se snaží dosáhnout svých cílů prostřednictvím zásahů a příkazů vlády.

Nejdůležitějším faktorem předurčujícím, zda bude dělnická třída v zaostalých zemích revoluční nebo ne, je aktivita dělnických stran – především komunistické strany. Kontrarevoluční role stalinismu v zaostalých zemích však způsobila, že je nutné začít budovat dělnické hnutí znovu od začátku.

Nové výrobní síly, napojené na mezinárodní ekonomiku, musejí překonat pouta feudalismu a imperialismu. Rozpor mezi kapitalistickými výrobními silami a feudálními výrobními vztahy se projevují především rozšiřováním rolnických rebelií, silněním národních hnutí a bojem za vyšší životní úroveň.

Potřeby výrobních sil a bouřícího se rolnictva nemohou vést k pouhému svržení jha feudalismu a imperialismu. Uplatňují se tu ještě další tři faktory:

1. Zeslabení světového imperialismu jako důsledek rostoucích protikladů mezi vojenskou silou a zničujícím efektem vojenských intervencí – zvláště kdyby byly použity zbraně jako vodíková bomba.

2. Rostoucí význam státu v zaostalých zemích. To je jeden z triků historie, že když společnost dozrává ke společenské změně a třída, která je tradičním nositelem této změny, schází, pak ji nahradí nějaká jiná složka společnosti. A tou je velmi často stát. Stát-

ní moc za takových podmínek sehrává velmi důležitou úlohu. Růst významu státu odráží celonárodní, či spíše nadnárodní charakter dnešní světové ekonomiky.

3. Rostoucí význam intelligence, vůdcem národa a hlavně, která dokáže ovlivňovat masy.

Tento poslední bod je nutné rozvinout.

Intelligence

Revoluční intelligence v nově se objevujících národech se stala dokonce ještě důležitějším faktorem než v carském Rusku. Protože soukromé buržoasní vlastnictví pochopitelně krachuje a imperialismus je nesnesitelný, tak státní kapitalismus – díky nerozhodnosti imperiálních mocností, rostoucího významu státního plánování, ruskému vzoru, organizované a disciplinované práci Komunistických stran – pro ni vytváří novou společenskou funkci. Protože tvoří jedinou nespecializovanou složku společnosti, rekrutuje se z řad intelligence elita „profesionálních revolucionářů“, kteří jakoby přicházejí hájit „zájmy celého národa“ v protikladu k ostatním třídám, které sledují

jen své zájmy. Intelligence je také hlavním nositelem národní kultury, na kterou dělníci a rolníci nemají ani čas ani vzdělání.

Intelligence také citlivě vnímá technickou opožděnost svých zemí. Protože je ve styku s vědeckým a technickým světem

atraktivním cílem pro intelektuály. A vskutku, intelektuálové jsou hlavními nositeli komunismu v nově vznikajících národech. „V Latinské Americe nalezl komunismus nejvíce příznivců mezi studenty a střední třídou“ píše odborník na Latinskou Ameriku. Na kongresu komunistické strany v Indii v Amritsaru (1958 březen/duben), pocházelo přibližně 67% delegátů z jiné třídy než proletariátu a rolnictva (střední třída, statkáři, drobní obchodníci). 72% z nich mělo univerzitní vzdělání.

Odražená permanentní revoluce

Tytéž síly, které podle Trockého teorie mohou vést k socialistické dělnické revoluci, mohou také, při absenci proletářského revolučního subjektu, vést k opaku – ke vzniku státního kapitalismu. Správné pochopení toho, co má v teorii univerzální platnost a co je náhodné (jako aktivita dělnické třídy), nás přivede k závěru, že státní kapitalismus odklonil lidstvo od permanentní revoluce. Kolaps stalinistických režimů v Rusku a ve Východní Evropě, transformace Maovy Číny do tržního kapitalismu, desintegrace stalinistických a maoistických hnutí dříve sdružených v internacionále, otevírá prostor pro vývoj autentické permanentní revoluce popsané Trockým.

Žijeme v době zdlouhavého a pomalého probouzení dělnických hnutí ve třetím světě.

Viděli jsme dělnickou třídu v Íránu, organizující se v šórách (dělnických radách) a provádějící generální stávky, což vedlo až ke svržení diktátora Šáha. Viděli jsme dělnickou třídu v Jižní Africe, která zničila režim apartheidu. Byli jsme svědky vzniku nového ozbrojeného dělnického hnutí v Jižní Koreji. Rovněž jsme byli svědky největší generální stávky v celé Brazílii.

Bude nějakou dobu trvat, než překonáme hluboký úpadek levice, způsobený desetiletí trvající reakcí – fašismem a stalinismem. Ale nyní máme otevřenou cestu pro skutečnou permanentní revoluci.

Z KNIHY TONYHO CLIFFA MARXISMS AT THE MILLENIUM PŘELOŽIL VÍTA LAMAČ

ještě posilováno místní nezaměstnaností intelektuálů. Kvůli všeobecné ekonomické zaostalosti mají intelektuálové pouze jedno uplatnění – práce ve státních službách. A i těchto pracovních míst je nedostatek.

Intelligence věří v efektivitu, zahrnující také efektivitu sociálního inženýrství. Usiluje o reformy shora a touží po budování nového světa na úkor lidu, spíše než po osvobození v boji uvědomělých a svobodně sdružených lidí. Hodně jim záleží na rozvoji a pokroku, ale velmi málo na demokracii. Ztělesňují industrializační úsilí, akumulaci kapitálu, národní obrození. Jejich moc přímo vyplývá ze slabosti a politické bezvýznamnosti ostatních společenských tříd.

Toto vše činí totalitární státní kapitalismus velmi

Co měla výstava „Achtung“ vyjádřit?

Historická zkušenost je často zdrojem stereotypního myšlení o současném dění kolem nás. Význam, který připisujeme symbolům, je hluboce zakotvený v naší historické paměti. Historické vědomí, historická paměť mají přímý vliv na naše vnímání skutečnosti.

Paměť na Druhou světovou válku, na Holocaust, na neuvěřitelnou tragédii izraelského národa, způsobuje, že ve většině světa je slovo „Žid“ spojeno se slovem „oběť“. Také Davidova hvězda, kromě zřejmé náboženské a národní symboliky, vyvolává v lidech obrazy Holocaustu. Davidova hvězda se stala symbolem oběti, bolesti a pronásledování. Nechceme si uvědomit, že jsou na světě místa, kde za sebou Davidova hvězda nese zcela jiný příběh; že jsou místa, kde se Davidova hvězda rovná svastice.

Do značné míry je to právě historická paměť na tragédii židovského národa a spojení „Žid – oběť“, které ztěžují přijmout fakt, že Židé v Izraeli užívají po celá léta rasistickou politiku segregace a diskriminace. Že to jsou samotní Židé, kdo zavírá Palestince do ghetta a enkláv, obklopují je zdí, ničí jejich domovy a nedovolují jim volně se pohybovat.

Poslední útok izraelské armády v pásmu Gazy trval tři týdny a jeho výsledkem bylo přes 1400 mrtvých palestinské

národnosti, včetně 430 dětí a 100 žen. Na izraelské straně bylo 19 obětí, mezi nimi čtyři vojáci zabiti palbou z vlastních řad. Během tohoto tažení izraelská armáda opakovaně porušila mezinárodní

kteří tuto tragédii přímo prožili a byli jí zasaženi, mohou být uraženi a zraněni využitím archivních fotografií a umístěním Davidovy hvězdy v kontextu, do kterého ji umísťujete?

právo, neumožnila evakuovat zraněné civilisty a neumožnila poskytnutí péče potřebným, kvůli čemuž jich mnoho zemřelo.

Je těžké pochopit či smířit se se skutečností, že židovský národ, který měl tak těžké zkušenosti s nacisty, dnes používá podobné metody. A heslo boje proti terorismu nemůže ospravedlnit používání těchto metod.

Nemáte obavu, že lidé,

To nejsou archivní fotografie. Jako základ pro svou práci jsem využil obrazů ze Spielbergova Schindlerova seznamu a Polanského Pianisty. Důležitější než otázka, kdo se může cítit zraněn tím, že je Davidova hvězda zobrazena tímto způsobem, je ptát se, jak je možné, že lidé, kteří pamatují na nápisy „Nur für Deutsche“, dnes umožňují existenci silnic, na které mají přístup pouze Izraelci. Jak mohou lidé, kteří

pamatují na zdi ghetta, ve kterých byli Židé uzavřeni, svolit a umožnit aby byli zdmí obklopeni Palestinci? Jak mohou lidé, jejichž příbuzní byli vražděni pouze proto, že byli židé, dnes obhajovat vraždy žen a dětí pouze proto, že se narodily jako Palestinci? Jak mohou lidé, kteří pocítili, kam může vést nacionalismus a rasismus, dnes v demokratických volbách volit nejtvrdší rasistické strany jako „Izrael, náš domov“, která získala 15 míst v Knesetu a jejíž předseda se stal ministrem zahraničí.

Nebojíte se, že budete nařčen z antisemitismu? Jsem protivníkem antisemitismu. Neschvaluji útoky na izraelský národ. Nesčetněkrát jsem odsoudil antisemitské projevy a postavil se proti nim. To však samozřejmě neznamená, že budu schvalovat či mlčet k činům segregace, kterou provádějí Židé. Antisemitismus se mi hnusí stejně jako jakákoliv jiná forma rasismu. Příliš často byla ve veřejné debatě, pod záminkou boje proti antisemitismu, ve skutečnosti potlačována kritika Izraele. Bývalý prezident Izraele Moše Kacav byl obviněn ze znásilnění a sexuálního obtěžování. Dává kritika jeho činů snad základ k obvinění z antisemitismu?

VYBRAL A PŘELOŽIL JAN RŮŽIČKA

CITÁT MĚSÍCE:

"Aktuální recese bude pravděpodobně nezvykle dlouhá a vážná a následné zotavení slabé." Mezinárodní měnový fond

"Okupační stávka v podniku může být efektivní: je to velice viditelné a může se tak zabraňovat zaměstnavateli v přístupu do fabriky, ke strojům a do kanceláří." deník Financial Times

"Protestující by se měli vyhýbat dalším násilným aktivitám v ulicích." Václav Klaus, prezident EU, o krizi v Thajsku, během které armáda zranila stovky demonstrujících

"Intenzita násilí v Afghánistánu poroste." Admirál Michael Mullen o dalších 17ti tisících vojáků a 4 tisících cvičitelů, kteří mají sloužit v Afghánistánu

"Oni vidí nás, ale my je nevidíme." Eric Winn, seržant americké armády, o boji proti povstalcům v severovýchodním Afghánistánu

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách

☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

**PRIDEJTE SE
K SOCSOL!**

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracující většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejích výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídy a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Nenechme Romy v tom samotné

To, co se povedlo obyvatelům Krupky, nedokázal nikdo v celé republice. Lidé povstali proti nacistům a nenechali si líbit, že jim chtějí kráčet čtvrtí. Nikdo jiný je nezastavil, všichni přihlíželi, soudci dávali svolení, politici tiše mluvili, policejní kordony připravovali cestu a antifašisté jim křičeli za zády, ale jen lidé v Krupce zasáhli a zastavili toto zlo. Nejedná se o konflikt etnik, ale o konflikt nacistů proti lidem! Nenechme si to líbit, budme všichni jako obyvatelé z Krupky, zasáhneme a přidejme se!

Poslední měsíce jsou ve znamení nebývalého vzestupu neonacistického hnutí v České republice. Více než šedesát let po pádu Třetí říše pochodují ulicemi našich měst opět stovky (neo)nacistů odhodlaných šířit nenávist, rasismus a xenofobii. A můžeme právem očekávat, že nastu-

pující ekonomická krize tyto tendence ještě posílí.

Tak jako vždy v období

pochod „Autonomních nacionalistů“ v Ústí nad Labem či útok na romskou rodinu ve

padě letošních parlamentních voleb tato situace opakovala! Na kapitalistický stát se, jak zřetelně ukázalo nedávné divadlo kolem neúspěšného zákazu Dělnické strany, nelze spoléhat. Fašismus nelze porazit legislativními zákazy, nýbrž jedině prostřednictvím přímé politické akce zdola. Proto vyzýváme pracující, nezaměstnané a mládež všech ras a národností k vytvoření jednotné antifašistické fronty. Ukažme neonacistům, že jejich nenávistné kampaně zde nejsou vítány!

stagnace kapitalismu se prohlubuje sociální nerovnost a dochází k radikalizaci nižších vrstev. Při absenci silné radikální levice, jaká dnes nepochybně panuje v České republice, tak z krize jasně profituje především krajní pravice. Nedávné události v Přerově,

Vítkově představují jenom onu pověstnou „špičku ledovce“. Ještě více alarmující je stoupající podpora rasistických hnutí ze strany veřejnosti jak ukázal razantní vzestup preferencí Dělnické strany v loňských krajských volbách.

Nedopustme, aby se v př-

Ulice bez neo-

nacistů!

Ani jeden hlas pro Dělnickou stranu!

Stop rasistickým pogromům!

Za solidaritu s jejich oběťmi!

Za širokou antifašistickou frontou!

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné - chci si předplatit exemplářů časopisu.

Jméno:

Adresa:

Telefon:

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682

Zveme Vás na debatu:

Ekonomická krize: jak postupuje a jak proti ní bojovat

**Čtvrtek 21.5., 18.00h, Hybernská 7,
Lidový dům, Horákův sál**